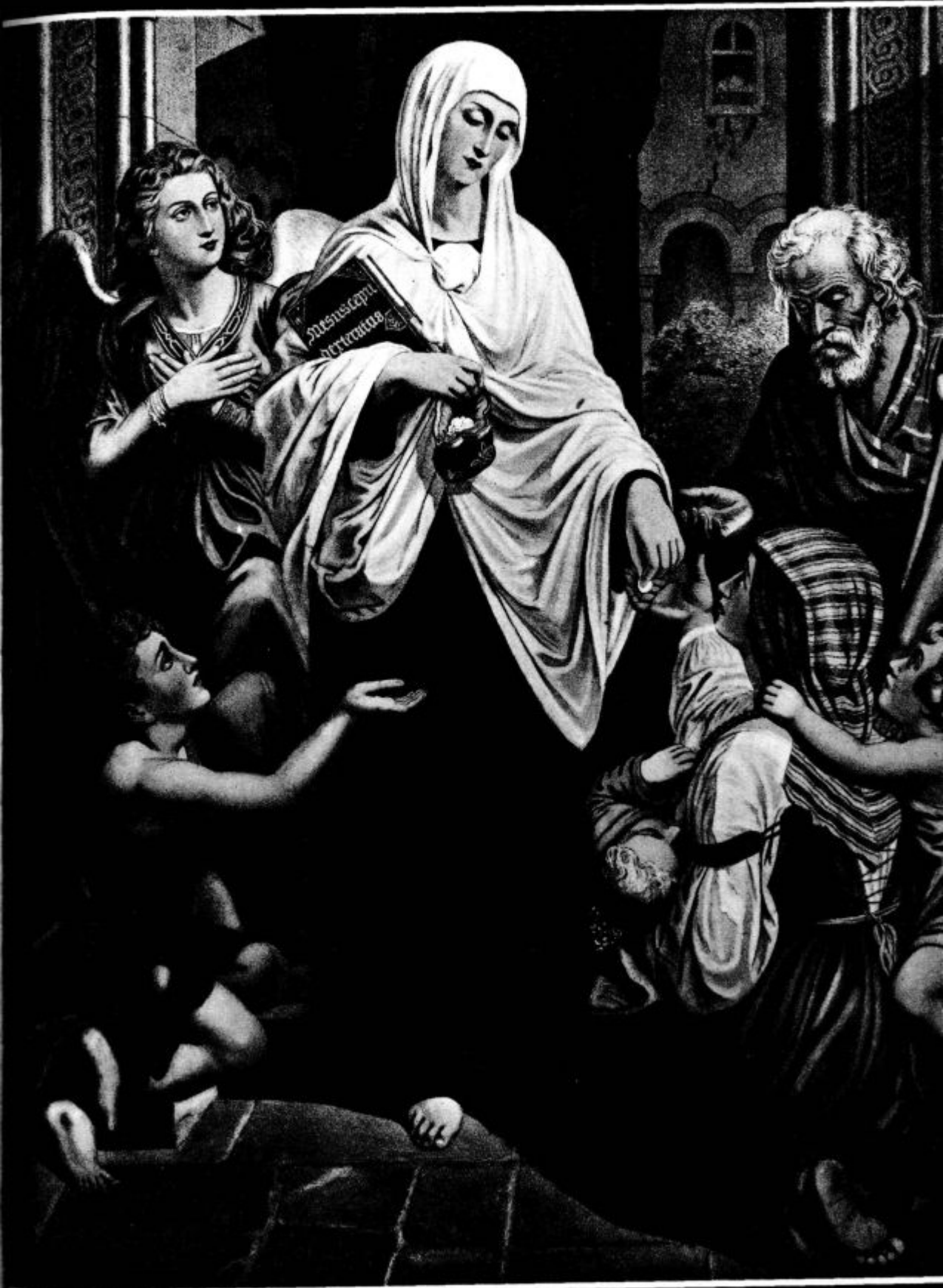

poština plačana v gotovini

Bogoljub

Marec 1936

VSEBINA:

Prva stran: Angel ljudomilosti: Sv. Frančiška Rimska. (S. S.) — Članki: Kako pokristjaniti sodobnega človeka? (J. S.) — Misli o materi. (Za materinski dan. Marcel.) — Pesem: Materi vseh mater. (Za 25. III. Fr. Neubauer.) — Duhovna izložba za KA. (A. V. M.) — Pesem: Sv. Jožef — delavec. — Blagor čistim. III. Iz prepada v prepad. (Dr. Fr. Jaklič.) — Stoji, stoji tam sivi samostan. (Popotni.) — Listek: Jangec Ovsenik. (Dalje. Benz-Pucelj.) — Iz življenja Cerkve: Po svetu, po domovini, po Mar. družinah. — Iz kraljestva svete ljubezni. — Razno. — Odgovori. — Dobre knjige. — Prošnje in zahvale. — Odpustki. — Slike v bakrotisku. — Slika sv. Frančiške Rimske na ovitku.

Cena „Bogoljuba“ celoletno: na umetniškem papirju 30 Din, na navadnem 20 Din; v Avstriji 3 Š, v Italiji 8 Lir, v Češkoslovaški 15 Kč, v Franciji 10 fr., v Ameriki — 50 Dol.

»Bogoljub« izhaja 12 krat na leto. — Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljuba« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljuba« v Ljubljani.

Koledar Apostolstva molitve za marec 1936.

Glavni mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu: | Misijonski mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu:
Delo v luči sv. vere. | **Dušne nevarnosti industrializacije v misijonih.**

Mesečni zavetnik: Gregor Vel., cerkveni učenik (12).

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno češčenje sv. R. T.	
			Ljublj. šk.	Lavant. šk.
1 2 3 4 5 6 7	Nedelja 1. post. Albin, škot Poned. Simplicij, papež Torek Kunigunda, cesarica Sreda † Kazimir, spozn. Četrtek Friderik, spozn. Petek † Perpetua in Fel. Sobota † Tom. Akv., c. uč.	Posvečenje družin Srcu Jezus. Sv. oče in škofje Duhovne vaje in misijoni Velikonočni zakramenti Vojaki, orožniki, uradniki Zadoščevanje Srcu Jezusovemu Duhovniki in novomašniki	Šmarjeta Škaručna Št. Jošt nad Vrh. Krško Toplice Šenčur pri Kr. Bučka	Buče Polje pri Podč. Zagorje Prevorje Hoče Cirkovce
8 9 10 11 12 13 14	Nedelja 2. post. Janez od Boga Franciška Rim., vd. Poned. 40 mučencev Torek Sofronij, škof Sreda Gregor Vel., c. uč. Četrtek Rozina, vdova Petek Matilda, kraljica Sobota	Poglobitev verskega življenja Ponižanje sovražnikov sv. vere Izpeljava našega konkordata Očetje in matere Katoliški izobraženci Misijonarji in misijonarke Državniki in oblastniki	Kandija, usm. br. Javorje n. Loko Selca nad Loko Osilnica Sv. Gregor Sv. Križ nad Jes. Ljublj., Jožef.	Cirkovce Črna gora Št. Janž na Dr. p. Št. Lovrenc a. Dr. p. .
15 16 17 18 19 20 21	Nedelja 5. post. Klemen Hofb. Poned. Hilarij in Tac. Torek Jederl, dev. Sreda Ciril Jeruz., c. uč. Četrtek Sv. Jožef, ž. D. M. Petek Feliks in tov. m. Sobota Benedikt, spozn.	Spovedniki in spovedanci Preganjeni in trpeči Učiteljji(ce) in vzgojiteljji(ce) Slomšek — Baragov proces Varstvo naše domovine Katoliška akcija Poklici (duhovn., redovn., misij.)	Rádeče, Mar. dv. Rádeče Vel. Poljane Stari trg o. Kolpi Ljublj., jezuiti Suhor Stranje	Slivnica Fram Prevalje Braslovče
22 23 24 25 26 27 28	Nedelja 4. post. Karolina, vd. Poned. Viktorijan, muč. Torek Gabrijel, nadangel Sreda Oznajenje M. D. Četrtek Emanuel, muč. Petek Janez Dam., c. uč. Sobota Janez Kapisir., spozn.	Nedeljska služba božja Zakrnjeni grešniki Naši izseljenci in preseljenci Molitev angelskega češčenja Božji blagoslov na polju Medsebojna ljubezen in pomoč Zedinjenje razkolnikov	Stična Kresnice Tržič Ljublj., frančišk. Vel. Dolina Št. Rupert Leskovec	Braslovče Vransko Sv. Pavel pri Preb. Sv. Martin ob Paki .
29 30 31	Nedelja 5. post. Tiha Poned. Janez Klim., sp. Torek Gvidon, opat	Duh spokornosti Priprava na večnost Mladina. Ta mesec umrli	Izlake Hinje Velesovo	Sv. Jurij pod Tab. Sr. Andrej nad Polzelo

»Križarska vojska« za sveto mašo. Na velikem zborovanju angleških katoličanov v Londonu je bilo oni dan sklenjeno, da se uvede »križarska vojska« za sveto mašo. Družine, ki pristopijo, se zavežejo, da bodo šle vsaj enkrat tudi med tednom (na delovni dan) k sveti maši; najmanj pa, da pošljejo iz družine enega zastopnika (zastopnico) k sveti daritvi.

Angel ljudomilosti

Sv. Frančiška Rimska: 9. marca.

*Gospod, še eno!
Še eno tako ženo:
za vsako selo,
za vsako pošlji vsaj deželo!*

*Trpina v boli
ni videla nikoli,
da ljudomila
usmiljenja mu ni storila.*

*Nikoli v lice
ne reče mu krivice;
pred njim iskrena,
za njim ne skruni mu imena.*

*Besede žale
pred njo bi v molk zastale;
da ne dotakne
časti se bližnje, se umakne.*

*Nikomur upov
ne vrže v noč brezupov;
če morebiti
ne more v beli dan jih vzkliti.*

*S čúténjem vročim:
sam jok je jokajočim,
sam smeh veselih
in žalostnim tolažbe kelih.*

*Uhogih mati!
ves rod jo more zvati.
Nihče ne pride
do nje, da boljši ne odide.*

*Kot cvetje z veje,
iz njenih rok se blagor smeje;
kot ptica v logu
srce raduje se ji v Bogu.*

*Pri ljudstvu služba,
med angeli je njena družba;
duh po višini,
nje noga gre po solz dolini.*

*Za vsako selo,
za vsako vsaj deželo:
v to dobo zimsko ...
Gospod, Frančiško pošlji Rimsko!*

S. S.

Kako zopet pokristjaniti sodobnega človeka?

Na kongresu Kristusa Kralja v Salzburgu je vzbudil prav posebno pozornost bivši ogrski ministrski predsednik Karel Huszar s skoraj dvournim govorom o tem, kako zopet pokristjaniti modernega človeka. Ta gospod se nam je tembolj prikupil, ker smo ga vsak dan videli pri obhajilni mizi in pri vseh cerkvenih pobožnostih. Poleg tega smo vsi dobili vtis, da imamo pred seboj ne samo odličnega državnika z bogatimi doživetji, ampak tudi spretnega govornika, ki zna množice navdušiti iz globin svojega prepričanja. Ker so kongresi Kristusa Kralja mednarodni, se mi zdi, da moram Bogoljubovim bralcem podati vsaj nekatere misli tega veterana katoliškega dela.

»Kjer se človeštvo otresa Boga, zaide nravno življenje v krizo. Da bi obup ogrnil s plaščem, je planil moderni človek v močvirje čutnih naslad: vse grenkobe njegove plehke duše naj posrka opojnost poganških nravi. Veliko razočaranja ga žene v samomor, ki ni več izjema, ampak nalezljiva bolezen množic.

Nravstvenost je pogažena.

Materie, ki so se izneverile svojemu poklicu, spreminjajo svoje telo v žive grobnice in svet v pokopališče praznih zibelk.

Odkod naj se potemtakem jemlje naraščaj za državo? Odkod otroci za božje kraljestvo?

Umazani veletok moderne zločinske kronike je tako nagnusen, da komaj morete vzeti časopis v roke. Naši predniki so se vzgajali z zgodbami svetnikov in junakov, današnja mladina pa kužijo s tem, da ji nujajo berivo o zločincih in propalich. Mladi danes več vedo o hudodelstvih in o gorostasnostih sodnih razprav kakor o junakih človeštva.

Celo v sicer dobrih krščanskih družinah prihajajo krščanski običaji iz mode. Moderni življenjski slog zanaša razdrapanost v družine. V mnogih modernih družinah živi vera le še v zunanjih oblikah in običajih (božično drevesce) brez pravega jedra krščanstva.

Indiferentizem (verska brezbriznost) se bohoti v nezaslišani razsežnosti.

Gibanje brezbožnikov in bogomrznikov še nikoli ni bilo tako spretno osnovano in sredstva za razširjanje brezbožnega svetovnega nazora v zgodovini še

nikoli niso bila tako učinkovita kakor v današnjem splošnem propadanju.

Zdaj gre za vse, ne za posamezne verske nauke! Zatreji hočejo že samo misel na Boga in vsakršno vero v oni svet.

Novodobni napredek v tehniki je danes prav posebno sposobna pomoč, ki z njo širijo novo poganstvo in ustvarjajo težke ovire pri obrambi božje resnice. Povejmo odkritosrčno: Moderno poganstvo stoji pred praži naših družinskih domov, na stolicah naših šol in pred vrati naših cerkev.

Sovražnik je tisti kakor nekdanj, le oprema je druga. Na Golgoti so hoteli Sinu človekovemu zlomiti kosti, zdaj krnijo tudi njegov daritveni križ.

Ali naj zaradi takih žalostnih pojavov obupavamo?

Nikakor ne! Cerkev je še vedno z magala, če so ji rane zadali. Krščanstvo je bilo priča, kako so prišli brezštevilni »pogledi na svet« (kakor n. pr. Vidmarjev) v ropotarnico svetovne zgodovine. Mi živimo, verujemo, upamo in si prizadevamo, da vedno prenavljamo, ker nas vodijo ideje, ki so ne samo enkrat prinesle luč temu temnemu svetu.

Svetovna zgodovina je dokazala, da brezverna omika ne more dati nič lepšega, boljšega in resničnejšega namesto krščanstva in da nikoli ne more zadovoljiti dušnih in duhovnih zahtev človekovih.

Evangelij ostane tudi po vsej večni tečajna knjiga človeškega rodu. Ne bojte se, Cerkev se ne bo spremenila v muzejsko zadevo!

Misleči ljudje se ozirajo zopet proti Betlehemu, Nazaretu in Golgoti. Treba jim je pomagati. Ljubiti moramo tudi sovražnike in se truditi, da jih spreobrnemo; ne smemo torej kleti, ne jeziti se, ampak verovati, moliti in delati za božje kraljestvo. Moderno človeštvo se mora spreobrniti, ali pa bo poginilo. V Evropi bi nastal strašen pekel, če bi izginili tudi zadnji ostanki krščanstva na tem delu sveta in če bi se katoličani izneverili.

Le Kristus more dati svetu ljubezen, mir, potrpežljivost, dobroto, usmiljenje, pobožnost, umerjenost in duha veselja in sreče. Kristus nam je ne samo največja osebnost svetovne zgodovine, ampak

tudi največja stvarnost vsakdanjega življenja.

Kristus nam ni mit (bajka), ampak mistérij (skrivnost), poln resnice in milosti. Priznavamo le eno totalnost (celotnost) in to je Kristus Kralj.

Kako naj katoličani delamo?

Zgodovina si ustvarja vedno nove značilne oblike (tipe) ljudi. Zdaj potrebujemo čisto nov tip: božjega človeka, prežarjenega z životvorno in blagoslavljaljočo močjo nebeškega kraljestva.

Cerkev se tudi tedaj ne sme zgruditi, če so države notranje omajane: potem nam je še le potrebno občestvo svetih. Nikdar in nikoli pa nam nadnaravno življenje ne sme biti začinjalno, ki bi se za njim skrivali pred javnim življenjem. Kristus ni prišel na svet zato, da bi puščave

obljudil s puščavniki. Kristus hoče na vseh toriščih vladati in odločevati.

Brez močne Cerkve in brez močne države ne moremo biti kos velikim vprašanjem človeštva. Ta država pa mora biti avtoritarna krščanska država, ki se v nji glasi vrhovno načelo, da je Boga treba bolj slušati kakor ljudi. Za pravega vodnika mora vedno biti Kristus!

Kristus Kralj pričakuje in želi zdaj od nas nekaj velikega, silnega! Bojujmo boj vsega človeštva. Delamo pa s tokovi sil, ki jim varovalke modernih niso kos.

Naloga Katoliške akcije je, storiti vse, kar le moremo, da pripravimo Zveličarju sveta pota do modernega človeka, da se duše brez krova zopet znajdejo v Cerkev.

Sveti oče nas je mobiliziral, nihče ne sme dezertirati!

J. Š.

Misli o materi

Kdaj se mati posebno razveseli?

1. Kadar vidi, »da je človek rojen na svet«, kakor pravi sam Gospod. (Prim. Jan 16, 21.)

2. Kadar ji prineso novorojenca od svetega krsta.

3. Kadar se ji otrok nasmeje s prvim nasmehljajem.

4. Kadar jo zakliče otrok s prvim otroškim pozdravom.

5. Kadar poklekne s svojim prvoobhajancem k obhajilni mizi.

6. Kadar sprejme prvi dar iz rok svojega otroka.

7. Kadar sliši resnično hvalo svojega otroka.

8. Kadar bere prvo pismo hvaležnega otroka.

9. Kadar vidi, da si je otrok izbral pravi poklic.

10. Kadar dočaka svojega sina-novomašnika.

Kdaj se mati posebno zažalosti?

11. Ob joku svojega otroka, ki ga ne more razumeti.

12. Ob bolečini svojega otroka, ki mu ne more pomagati.

13. Ob graji in tožbi drugih ljudi zaradi njenega otroka.

14. Ob grešnem padcu svojega otroka.

15. Ob zgrešenem poklicu nesrečnega otroka.

16. Ob zasmehu, ki zaničuje nje betežnega otroka.

17. Ob razstanku z ljubljenim otrokom.

18. Ob svidenju z ranjenim otrokom.

19. Ob smrti svojega otroka.

20. Ob misli na duhovno izgubljenega otroka.

21. Ob zadnjem pogledu na svoje nepre-skrbljene otroke.

22. Ob zadnjem dihu, ki jo loči od otroka.

Kaj je mati svojemu otroku?

23. Prva pevka, ki mu poje najlepše pesmi.

24. Prva učiteljica, ki mu daje najpotrebnejše nauke.

25. Prva vodnica, ki mu naravna na pravo pot prve korake.

26. Prva modrijanka, ki je ne preseže druga človeška modrost.

27. Prva bližnja pot, ki vodi k Bogu.

28. Roža, ki hrani trn zase, a cvet za otroka.

29. Pesem, ki jo človek najraje posluša.

30. Radost na domu in tolažba v tujini.

31. Rešitev v dvomu in pogum v težavi.

32. Prošnja v stiski in pomoč v sili.

33. Zlato v ognju in prijateljica v pre-skušnji.

34. Najlepši in najboljši prostor za mir in uteho.

35. Rešilna roka nad prepadom.

36. Varno krmilo med valovi in viharji.

37. Pričujočnost božje ljubezni.

38. Ljubezniv izraz božje volje.

39. Ljubezen, ki se nikoli ne postara.

40. Zvestoba, ki nikoli ne mtne.

41. Najčistejši glas, ki zveni skozi svet.

42. Najčistejši žarek, ki prodira skozi zrak.
43. Najsvetejši plamen, ki gori na domačem oltarju.
44. Mir v pogledu in molk v odpuščenju.
45. Luč v temi in križ na razpotju.
46. Rosa v suši in zdravilo v bridkosti.
47. Zaklad, kjer se rado mudi srce.
48. Dober svet in up v nesreči.
49. Edino srce, ki nikoli ne vara.
50. Edina duša, ki te razume in vse odpušča.

Kaj žrtvuje mati svojemu otroku?

51. Skrb in strah pred otrokovim rojstvom.
52. Dolgo vrsto trudnih dni in prečutih noči.
53. Mnogo dušnih in telesnih bolečin.
54. Svoje imetje do zadnjega prihranka.
55. Svojo zadovoljnost do zadnjega užitka.
56. Svoje zdravje do zadnjih moči.
57. Svoje življenje do zadnjega diha.
58. Svoje trpljenje do zadnjega trenutka.
59. Svojo dušo za zveličanje njegove duše.
60. Svoj spomin, ki ostane z otrokom tudi preko groba.

Česa mati ne pozabi?

61. Boga v trpljenju svojem.
62. Molitve in opomina za svojega otroka.
63. Ponižanja in zaničevanja, ki zadene njenega otroka.
64. Izgube ljubljenega otroka.
65. Ljubezni ljubečega otroka.
66. Veselja nad spokorjenim otrokom.
67. Bridkosti nad nespokornim in nehvaležnim otrokom.
68. Svojega otroka.
69. Otrokovega očeta.
70. Otrokovega groba.
71. Otrokove podobe.
72. Otrokove sreče in slave.
73. Otrokovih dobrotnikov in prijateljev.

74. Otrokovega in svojega Stvarnika in Odrašenika.

75. Otrokove in svoje duhovne Matere Marije.

Kje si spočije mati?

76. Na božji poti pred Marijinim oltarjem.
77. Na božjem Srcu pred tabernakljem.
78. V gomili, kjer čaka na vstajenje.
79. Pri Bogu v svetih nebesih.
80. V blaženem pogledu na zveličane svoje.

Ne pozabi svoje matere!

81. Ob dnevu, ko je mati zagledala luč sveta.
82. Ob dnevu, ko praznuje svoje krstno ime.
83. Ob dnevu, ko je v lepih upih sklenila svojo poročno zvezo.
84. V njenih skrbih in stiskah.
85. V njenih bolih in bolečinah.
86. V njeni starosti in slabosti.
87. V svojih mislih in molitvah.
88. V svojih pismih in pogovorih.
89. V svojih načrtih in namenih.
90. V svojih odločilnih in nevarnih trenutkih.
91. Ob dnevu njene smrti.
92. Ob kraju njenega večnega počitka.
93. V svoji sreči in nesreči.

Kdo nas uči ljubiti svojo mater?

94. Jezus, ki je bil pokoren svoji materi v Nazaretu.
95. Jezus, ki je bil združen s svojo materjo v veselju in trpljenju.
96. Jezus, ki je poveljal svojo mater nad vse matere.
97. Jezus, ki je svojo mater tudi nam dal za Mater.

Marcel.

Materi vseh mater

*Nadangel ves odet je
v nebeški soj in blišč,
hiti na lahkkih krilih
do ljudskih bivališč.
Ustavi se pri Tebi,
lepo nagovori:
»Pozdravljena, Marija,
prepolna milosti!
Duh Sveti pride v te.
Nikar nič bati se:
rodila boš Boga,
ostala čista vsa.«
Ponižala si glavo,
sklonila jo do tal:*

*»Gospodova sem dekla,
naj bo, kar si dejal.«
Gospoda si ljubila
in vérovala vanj, —
prejela si najvišje
od vseh odlikovanj.
Na matere zemeljske
oziraj se z nebes;
izprosi čistost duš jim
in blagoslov teles.
Po njih krepak in srečen
naj bo slovenski rod,
da njega in potomcev
vesel bo sam Gospod.*

Fr. Neubauer.

Duhovna izložba za Katoliško akcijo

(Dalje.)

Ed in o s t. Katera je za človeški in posebej za naš slovanski rod lepša, važnejša in nujnejša nego verska edinost? Začuditi se moramo, da se celo v nemških verskih listih priporoča Apostolstvo molitve za versko zedinjenje narodov na Balkanu. Še bolj nas mora zavzeti, ko beremo, da je v Bukareštu v Romuniji ustanovljena »Centrala borcev za versko zedinjenje narodov na Balkanu«. Ta ustanova razlikuje tri vrste borcev, da jih čim več zaseže v svojem središču. Kaj porečemo k temu mi, Jugoslovani in Slovenci? Med Slovenci je bilo z istim namenom ustanovljeno in v ljubljanski škofiji nanovo vpeljana 1909, v lavantinski škofiji 1926, Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. To Apostolstvo je postalo glavna mednarodna verska organizacija za vesoljno cerkveno edinost. To bodi naša narodna svetinja, naša narodna, najbolj domača bratovščina.

E v h a r i s t i j a. Katoliška akcija je le tedaj resnična, če je nadnaravna. Zgolj poslovanje in posredovanje v pismih in pisarnah še ne prinese zaželjenih sadov. Kdor pa hoče biti nadnaraven človek, mora biti evharističen človek. Na Portugalskem n. pr. so v katoliškem tisku zaposleni ljudje, ki to dobro razumejo. Tam izdajajo list z naslovom: »Amico da Veridade« (»Priatelj resnice«). Vsi, ki ga urejujejo, stavijo, popravljajo, tiskajo, raznašajo, razpošiljajo, upravljajo... Kaj je z njimi?... Vsi ti sprejmejo vsak dan sv. obhajilo! Prvi izvod, ki pride vsakokrat iz tiskarne, se položi na oltar pred Najsvetejše in ostane tam, dokler ga ne namesti prihodnja številka. »Priatelj resnice« je danes na Portugalskem list, ki šteje najvišje število odjemalcev. Ali ni to zares katoliška akcija?

F r a n č i š k o v d u h. »To je naše geslo: Frančiškov duh!« so leta 1921 rekli salzburški novomašniki, ko so pred odhodom v pastirstvo prejeli blagoslov svojega nadpastirja, nadškofa Ignacija Riederja. »Naj bi milost evharističnega Srca Jezusovega iz vsakega izmed nas naredila: posnemalca Frančiškovega! Goreča ljubezen do Križanega, nežno češčenje brezmadežne božje Matere, globoka ponižnost, ki združuje človeka s človekom in ga ohranja božji naravi v brezprimerni radosti: To je preizkušnjen Frančiškov duh.« Morda se zdi komu ta mladostna vnema prepobožna in pretirana, vendar petnajstletna skušnja v

plodonosnem pastirskem delu je pokazala, da so si mladi duhovni delavci izvolili dragocen in primeren vzor.

G l a s b a. Lep govor ne gre vselej tako gotovo do srca kakor lepa glasba. Ona je mati in duša umetnosti. Uglasbena misel in beseda pridobi veliko na svoji moči in lepoti. Pietro Magri, duhovnik, sloveč učeneec slavnega mojstra Lavrencija Perosi-ja, je z oratoriji nastopil svojo učinkovito apostolsko pot. Včasih je v govoru poveličeval Brezmadežno Spočetje, Kristusa Kralja, Kraljico apostolov, sv. Jožefa; zdaj vse to z višjim in večjim uspehom dosega njegovi oratoriji: »La Regina dei Pirenei« (Kraljica Pirenejev), »Il Christo Re« (Kristus Kralj), »La Regina delle Alpe« (Kraljica visokih Alp), »Joseph« (Sv. Jožef). Slovenci imamo veliko dobrih in slovečih glasbenikov in vendar tako malo oratorijev. Besedilo v to bi se že dobilo, da bi se le oglasili tudi glasbeniki!

H a r m o n i j a. Prijetno je za uho in srce, če se v lepem soglasju skladajo različni glasovi; še prijetneje je za dušo in človeško družbo, če v isti misli in molitvi soglašajo različni rodovi. Amerika ima pri vseh svojih različnih verstvih skupno nacionalno molitev, ki jo molijo katoličani, protestantje, pravoslavni, judje in pogani. Priredil jim jo je katoliški duhovnik in pesnik p. Francis E. Young. Prezident Roosevelt je dejal o tej molitvi: »Srečen sem, da jo imam kot veden opomin pred seboj.« V izvorniku je molitev zložena v stihih. Glasi se slovensko: »O Gospod, mi hrepenimo po svetem miru. Zato molimo skupno z našimi hrabrimi voditelji k Tebi, da Tvoja vsemogočna roka našo prelepo deželo varuje in vodi. Z ognjem ljubezni hočemo raztopiti meče ljudi in iz njih jekla skovati najplemenitnejše pero, s katerim bomo, ljubi Bog, naše upanje in naš cilj, ovekovečili sloves naše starodavne slave. Naši očetje so po meču umrli za nas; naši dragi so zaradi nas žrtvovali svoje življenje, o Gospod. Daj nam nesebična srca, kakor so jih imeli oni, da jih bomo vredni in njih vredni dediči. Naravnaj naše misli k svetim dejanjem, daj, da vlada ljubezen med spoznavalci vseh ver. Prosimo Te, očuvaj nas s svojim čuječim varstvom. Tvoje pomoči, ljubi Bog, prosimo pri naši skupni molitvi. Amen.«

(Še pride.)

A. V. M.

Blagor čistim

III. Iz prepada v prepad.

Družinski nagon se začne v mladem človeku mnogo prej javljati, kakor pa more ta misliti na zakon. Bog je v svoji modrosti tako uredil. Mlad človek si naj v neprestanem in doslednem brzdanju nagona krepil voljo in si veča notranjo in zunanjo moč. Mladenič naj v teh borbah in zmagah zori v junaka, ki se bo pozneje v zakonu znal obvladati in bo družinska sreča varno slonela na njem. Mladenka naj v premagovanju telesnega nagnjenja postaja značajna in zvesta čuvarica sreče svojega bodočega moža in svoje bodoče družine. Ob življenju se prižiga življenje; le ako bosta fant in dekle notranje krepka stopila pred božji oltar, bosta mogla vzgajati in vzgójiti pošten in zanesljiv rod.

To je torej namen mladostne borbe zoper nagon in strast. Šele po njej postane kdo »človek« v polnem pomenu besede.

Prazen in lažniv je torej ugovor: mladost je treba izrabiti, mlad človek se mora izživljati. — Da, izrabiti je treba mladost, a ne za greh, ne za prostakstvo, ne za sramotne padce in poraze, marveč za čednost in plemenitost, za zmagovanje in notranjo rast. »Blagor mlademu človeku, ki nosi Gospodov jarem od svoje mladosti!« vzklika sveto pismo. Izživljati se mora mlad človek; toda v dobrem, da mu bo še na stara leta spomin na čisto in pošteno mladost drag in mil; ne pa v nesramnosti in umazaniji, da mu ne bo še po desetletjih žalostni spomin gñal rdečice v obraz in se bo moral ogibati pogovora s svojimi sinovi in hčerami o svojih mladih letih.

Kdor se vztrajno ustavlja sli, mu zmage niso tako zelo težke. Vse težje se je pa obvladati po padcih. Zver je grozeče dvignila glavo, ker je zaslutila, kako šibek je kdaj njen krotilec; zdaj je pa treba vse storiti, da bo zopet podložna.

V čem obstoji nečisti greh?

V nedovoljeni spolni sli. Človek spozna, da ne sme, pa vendarle hoče ločiti užitek od dolžnosti, na katero ga je Stvarnik navezal. Po tem nagonu hoče Stvarnik ohranjati in množiti človeški rod, zato je vsak greh zoper čistost obnem greh zoper vesoljni človeški rod. Prav tako je vsako dejanje vzdrž-

nosti obnem dobrot vsemu človeškemu rodu. »Ne nečistuj!« S to prepovedjo hoče Bog čuvati ne le srečo posameznikov, ampak tudi srečo človeštva. Stvar je torej velevažna. Zloraba važne zadeve, ako je jasno spoznana in prostovoljno hotena, je pa smrtni greh.

Smrtni greh. Kdo bi mogel popisati njegovo nesrečo? Kdo orisati strašno razdejanje, ki ga napravi v duši? Ako se na plodne njive, ki so se že šibile pod težkimi klasi in čakale veselih žanjic, nenadoma usuje toča in bije in tolče in drobi, ni to vse nič v primeri z razdejanjem smrtnega greha. Umoril je Bogu podobno življenje duše. Oropal jo je nadnaravnega plemstva in vseh zaslug. Izgñal je iz nje presveto Trojico, ki je bivala, snovala in delovala v njej. Pred dušo pa zarožljajo težki zapahi pekla, krik obupancev iz pogubljenja že odmeva pred njo.

Smrtni greh nečistosti ima pa še svoje posebne žalostne posledke.

Nedolžnost je za vselej izgubljena. Kakor sta Adam in Eva strta stala pred zaprtimi vrati raja in se z neizrekljivim domotožjem ozirala vanj, tako stoji mlad človek po nečistem grehu ob izgubljenem rajju srčne nedolžnosti. O takem nesrečnem dekletu pravi Gregorčič:

Sinoči je pela
ko slavček ljubo,
zakaj pa je danes
roso nje oko?

Da, roso in polno grenkih solz je njeno oko, da je še pesniku žal njenega izgubljenega raja:

A žal je še meni
po njem, o dekle!

Tudi mladenič ni tako brezčuten in top, da bi ne znal ceniti zaklada nedolžnosti, ki ga je nespametno prodal za bežen, nizkoten in poniževalen užitek. Ko je sam s svojo težko vestjo, mu oko otožno in zamišljeno zre v daljavo.

Po smrtnem grehu zoper čistost se umakne naravni stud, ki ga ima človek do nesramežljivosti. Zmanjša se torej odpornost zoper skušnjave. Strast pa izrablja spomin na prejšnji padeč, ki ji ga domišljija slika v vabljivi luči, ne pa v vsej nesreči, kakor se je bil zgodil.

Tako priključe en padec drugega. Še vedno jih spremljajo bridki očitki vesti, še vedno se porajajo sklepi poboljšanja. Suženj strasti še vedno more zdrobiti svoje sramotne verige. Bog mu po vesti velevala, da naj vstane, torej je vstajenje še vedno možno. Vendar je zdaj treba močate odločnosti, ki bo skrbno uporabljala naravna in nadnaravna sredstva in premagala narastlo zlo nagnjenje. Bolezen duše je še vedno ozdravljiva, povoda za malodušno obupljivost ni; treba pa je zares poprijeti.

Kakor se je v mislih začela izkvarjenost, tako se mora zdravljenje začeti z mislimi. Človek, ki se je dal nečistosti premagati, ve iz lastnega izkustva, da je greh nesreča in razočaranje, da je strast grda lažnivka, ki obljublja veselje, pa seje žalost. To si mora trajno vcepiti v zavest in tega tudi ob času borbe ne sme pozabiti. Sploh se mora navaditi, da bo le to mislil, kar sam hoče misliti. Potem bo gospodar nad seboj. Potem bo delal velike reči, saj je mišljenje jedro življenja in delovanja. Slovani imamo misli preveč pod vodstvom begajoče domišljije, premalo pod vodstvom in nadzorstvom volje. Treba nam je vaje, da si sami odbiramo smer in potek misli in jih znamo prisiliti k temu.

Posebno pozoren je treba biti na grehe nepazljivosti do samega sebe. To so grehi poniževanja samega sebe, grehi slabljenja telesnih in duhovnih moči. Ko začne mladi človek doraščati, se tvori v telesu snov, ki je neobhodno potrebna za zgradbo in razvoj telesa, za prožnost mišic, za dušno čistost in svežost. Kdor grešno moti to prevažno telesno dejavnost, začuti trudnost in potrnost. Ako se neče premagovati, mu začne pogled begati, poteze mu postajajo uvele in utrujene. Posledice grehov zoper samega sebe lahko primerjamo s škodo, ki jo kdo naredi muževemu drevesu, ako ga nareže: življenjski sok izteka, z njim pa sveže pomladne moči, ki bi jih drevo potrebovalo za rast in procvit. Kdor se je dvignil iz tega greha, je kar začutil, kako se je po dolgotrajni utrujenosti, izčrpanosti in potrnosti zopet vrnila svežina telesa in duše. Tudi te vrste nečisti grehi se ne odpravijo z enkratnim sklepom volje, marveč z vztrajno vajo brzdanja strasti in z uporabo sredstev, ki jih mlademu človeku obrazloži spovednik.

Nečisti greh zoper drugo osebo si večkrat nadeva krinko ljubezni. Greh pa ljubezen, kako protivna sta si! Ljubezen hoče bližnjemu dobro, žrtvuje se zanj, pozablja nase in ima v mislih le blagor in

srečo ljubljene osebe. Nečistost je pa najgrša sebičnost, je le prikrito sovraštvo do bližnjega, saj mu jemlje, krade in ropa najdražje, kar sploh ima: mir vesti, notranjo srečo, zavest prijateljstva z Bogom. Ako je nečista strast ljubezen, more tudi volk reči jagnjetu, ki ga misli žrtvovati svojemu pohlepu: ljubim te. Kjer je ljubezen, tam je pozaba nase, brzdanje svojih želja, iskanje in pospeševanje prave sreče ljubljene bitja. Prava ljubezen raste in se večja le iz žrtev.

In nikdo naj se ne izgovarja: ta oseba je bila že prej pokvarjena. — Kdo mu je dal pravico, še naprej jo zapeljavati? Človeška duša je nedopovedljivo dragocena v božjih očeh; duša grešnika ali grešnice nič manj, tudi zanjo si je Jezus dal prebosti Srce. Ako je kdo bolan, ga nihče ne sme spravljati v novo bolezen.

Tolstoj nam v svoji povesti »Vstajenje« popisuje trude in napore Nehljudova, ki je v mladosti zakrivil padec neizkušene deklice. Ko se zave vse njene nesreče, pusti svojo službo, domači kraj in udobno življenje ter gre za njo v daljno Sibirijo, kjer živi njegova žrtev kot kaznjenka. Z neodjenljivo vztrajnostjo si prizadeva, da bi vsaj deloma popravil storjeno krivico.

Ali ni to čudno v človeški zakonodaji: kdor kaj ukrade, je zaprt; kdor jemlje bližnjemu ugled, je kaznovan; kdor pa ukrade nedolžnost in srečo, je pa brez kazni!

Prizor iz igre »Sodnik Zalamejski«. V jutranjem somraku toži v samotnem gozdu sodnikova hči Izabela, kateri je nasilnež vzel čast:

Sram me je zarje, sonca se bojim.
Kam naj se skrijem, kam naj ubežim?
K očetu? Da izve sramoto mojo?
Brez madeža, ko čista mesečina
mu je sijala moja čast. In zdaj!
Oh oče, oče moj!

V njen plač se pomeša vzdih ranjega srca njenega poštenega, skrbnega očeta, ki bi jo rajši videl mrtvo ko onečaščeno, ki bi rajši bil mrtev ko živ:

Daj, vrni se in me pobij do smrti!
Končaj mi iz usmiljenja življenje!

In ko ga nesrečna hči spozna, zajoka:

Oče! Kajne, imel si belo jagnje.
Glej, tvoje jagnje — volk ga je ugrabil.
O krvolok — saj ni, saj ni besed,
samo solze so še, solze in vzdih.

Pri vsakem grehu zoper čistost gre za neprecenljive dobrine. Za časno in za večno srečo gre, za lastno in morda tudi za tujo. Za nebesa in za pekel že na tem svetu.

Imeti dragocen biser, pa ga dati za smešno malenkost, ker neka oseba trdi, da ni nič vreden — kolika lahkomiselnost in slepota!

Vselej je bilo in je tako: Ako se je mlad človek spozabil in je z drzno roko hotel odgrniti življenjski zastor, ki se sme po božji določbi odgrniti samo v bogoposvečenem dosmrtnem zakonu, tisti se je razočaran zdrznil in je žalostno in otožno zastrmel predse. Gnus in stud

sta se mu zarežala nasproti. Tedaj so tudi siknile proti njemu mrzlovlačne, strupene kače, ki se ga ovijajo, ga zastrupljajo in mu pijejo dušno in telesno moč.

Greh nečistosti Stvarnik že tu prav o b č u t n o m a š č u j e.

Ako deneš na uho školjko, slišiš iz nje tajinstveno šumenje. Morje, njena domovina, šumi in odmeva iz nje. Tako naj bi tudi iz tvoje duše, mladenič, mladenka, odmevala božja brezbrežnost, polna prave veličine, dobrote in sreče, iz kateri si izšel in izšla in katera je tvoj večni in končni namen.

Pazljivo in čuječe hodi po poti svoje mladosti!
Dr. Fr. Jaklič.

L. J. Ž . . . r.

Svetemu Jožetu - delavcu

Nazaret je Galileje mesto važno;
Jožef kočo tam imel je skromno, snažno.
V delu je pomagal Jezus — »sin tesarjev«;
glej, kako ponižen je Vladar vladarjev!

Teško in naporno je tesarsko delo,
roke žuljev, kapelj potnih polno čelo.
Mati prede, tke tkanino, platno belo,
da Družina, da bi Dete stiske ne trpelo.

Angeli so Jezusu v pomoč za delo,
dan na dan pa z Jožefom trpi veselo.
Zgled prelep je dal nam vsem Sin sveti:
da od dela znali bi še mi živeti.

»Nazaret« — življenje bodi naše célo!
Tiho naj cvete mladost, pozabljena v samoti.
Tiho naj zoré nam duše za bodoče delo;
sad bo dozorel kot jabolka ob poti.

Z Jožefom na delo tudi mi hodimo,
kakor Jezus z delom vsak se dan trudimo!
Delo sveta je dolžnost nas vseh na svetu —
to velja enako knezu kakor kmetu.

Iz vsakdanjega življenja

3. Med bojem.

Zares čuden je današnji svet in čudovit. Višek moči in mogočnosti, višek poguma in odločnosti, pa tudi višek sovraštva in ljubezni: vse mu je kletev.

Videli in slišali smo in pričamo. Vreme je neugodno, kljubuje nam in našim načrtom; treba se je nad njim znositi — kletev bo pomagala. Konj se upira in noče pretegniti pretežko naloženega voza — zakolnimo, pa bo šlo! S sosedom sva se skregala; kaj bi mu storil, da bi se dostojno znosil nad njim? Že vem. Šel bom in ga bom lepo (!) preklel od las na glavi pa do podplatov na nogah, preklel njega in vse, kar je njegovega. Otroci ne ubogajo — pa si pomagaš s kletvijo in misliš, da bo vse dobro in vse prav. Pokaži, da se ne bojiš ne staršev, ne učiteljev, ne kateheta. Čudni so nekateri ljudje — mimogrede povedano

— le bati se jim je treba, ljubiti pa ne... Strah v najslabšem pomenu besede jim je vzor, ljubezni v njenem najlepšem pomenu ne poznajo. Ah, no! Če hočem pokazati, da se ne bojim ne Boga, ne staršev, ne učiteljev, ne kateheta, potem moram na debelo in na grobo zakleti, da se bo kar kadilo okrog mene...

O, svet, kako čudni so tvoji nauki in tvoji pojmi!

Pa smo vprašali tisti svet: »Kaj pa, če bi vaš dušni pastir stopil v nedeljo pred vas in bi začel vas preklinjati in ne več blagoslavljati? Po vašem bi to nekaj zagleglo?«

»O ne! Tega pa ne! To bi bilo pregrdo!«

In še smo vprašali: »Kaj pa, če bi bil Kristus Jezus naročil svojim učencem, naj

gredo po vsem svetu in naj ves svet prekolnejo, pa bo svet naenkrat veren . . .»

»Nehajte, no! Kristus naj bi kaj takega rekel! Kje imate pa pamet!«

Pa smo še vprašali: »Zakaj pa tega, kar obsojate pri duhovniku in tudi pri vseh ljudeh, ki jih imate za pametne in modre; zakaj tega, kar bi obsojali celo pri Kristusu Jezusu, ne obsojate tudi sami pri sebi?«

Molk! To vprašanje je zaprlo sapo. Zakaj samega sebe je težko obsojati.

Štefančkova Roza se je vrnila užaljena iz potov svojega delovanja.

»Ljudje se nam posmehujejo,« je tožila, »nalašč še huje preklinjajo, samo da nas dražijo. Če koга posvarim, pravijo, da sem neumna. Zakaj neki da vse ubogam, kar se nam naroča.«

»Kaj meniš, Roza, če ni tvoja gorečnost zašla malo na napačna pota?«

»Teга me varuj Bog in njegova sveta Mati božja! Greha ne maram delati. Raje vse skupaj pustim.«

»Prepričan sem, da greha nisi naredila. In tega tudi nisem rekel. Res pa je, da je prehuda gorečnost že marsikoga zapeljala tako daleč, da potem ni mogel ne naprej in ne nazaj.«

»Ali je to mogoče?«

»Zakaj bi ne bilo. Poslušaj! V sv. evangeliju beremo, da sta dva Jezusova učenca hotela priklicati ogenj in žveplo nad neko samarijansko vas, ker ljudje niso hoteli dati Jezusu in njegovim prenočišču, ko so šli v Jeruzalem k judovskim praznikom.«

»Prav sta imela. Zakaj pa tisti ljudje niso hoteli Jezusa sprejeti!«

»In vendar Jezus te gorečnosti ni pohvalil. Sin človekov ni prišel duše pogubljat, ampak reševat; tako jima je rekel.«

»Saj tudi jaz ne želim nikogar pogubiti, če ga posvarim.«

»Verjamem, Roza, verjamem. Ti si s svojo gorečnostjo zašla v popolnoma drugo napako. Nič ne pogubljaš, pač pa preglasno svariš, premočno opominjaš, preveč na vse strani lepe nauke deliš.«

»Ali mar to ni prav? Ali mar tudi vam ni všeč? Bom pa res vse skupaj pustila; saj vidim —«

»Da sem vsem na poti,« je menda še hotela reči, pa jo je premagalo in besede so se spremenile v jok. Zadnje orožje ženskih duš. Mehkih, dovzetnih, pa tudi trmasti in nedovzetnih.

»Ne tako, draga moja, ne tako. Taka pot ne vodi ne do cilja, ne do zmage. Mi vsi imamo to navado in napako, da preveč govorimo in premalo delamo. Besedi ima svet dosti, lepih zgledov pa premalo. Ni ti treba vselej z besedo na dan, da poveš, kaj hočeš in želiš, pač pa sama pokaži v dejanju, kaj znaš: kako znaš premagati svojo jezo, kako znaš biti mirna in krotka, če se ves svet vzdiguje zoper tebe, kako znaš sama sebe obvladati pri delu. Svet posluša, pa tudi gleda in bolj nas presoja po tem, kar vidi.«

»Saj to že delam.«

»Pa delaj tako še naprej in še z večjo vnemo. V dobrih delih se nikar ne utrudimo. Tako je učil že apostol Pavel. Vedno

Gregorijanska maša

Albr. Dürer

Marijino oznanjenje

Cerkev v Crngrobu

več vzornega življenja. Ne bodimo podobni tistim ljudem, ki vsak dan sproti pozabljajo, da so katoliški kristjani in kaj so temu imenu dolžni.«

»Ali res mislite, da boste to reč odpravili?« je prihajal posmeh od druge strani. »Kako se motite!«

»Nak! Te ga pa ne mislimo,« se je glasil odgovor od naše strani.

»Zakaj pa potem poskušate? Sami veste, da boste morali odnehati. Prazno delo!«

»Nak! Odnehali pa tudi ne bomo!«

»Čudaki! Trme trmaste! Bog naj razume vaše delo.«

»Saj ga. In ga bo tudi blagoslovil. To je naše trdno prepričanje.«

»Seveda! Bog komaj čaka, da bi vašemu delu prilil svoj blagoslov.«

Malo pikra je bila tale beseda. Pa se nismo razhudili in razjezili. Tudi v življenja

boju niso vse rane enako nevarne in vsaka puščica ne zadene. Puščice in strelice švigajo sem ter tja, pa niso vse strupene.

Zakaj si ne domišljamo, da bi mi kletvino odpravili in jo pregnali tja v dolnji konec Egipta? Odgovor je kratek: Odpraviti jo morajo drugi! In če je ne bodo? Potem bodo pokazali, da ne ljubijo ne sebe in ne svojih, da jim ni mar za čast in za dobro ime svojega naroda, čigar sinovi so in čigar meso in kri so; in če ne ljubijo teh, ki jih vidijo, kako naj jim potem verjamemo, da ti ljudje ljubijo Boga, ki ga ne vidijo. Preklinjevanje in ljubezen si nista brat in sestra.

Pa so rekli, da bi radi pustili kletev in druge nerodnosti, če bi jim kdo drugi to svetoval. To pa jih bode, da bi jih učili tisti in taki, ki so še otroci nasproti njim...

Le nikar jim ne verjemite. Komur je pri srcu skrb za plemenitost govorjenja, mišljenja in ravnanja, ta ne bo gledal, odkod dobra beseda pride. Samo da pride! Tisti, ki nočejo spoznati svoje lastne sramote, se ne bodo spreobrnil, če bi tudi sami angeli iz nebes prišli mednje in jim povedali, kaj je prav in kaj ni prav.

Naše delo pa mora živeti. Kakor očitajoča vest bo živelo na svetu in če bi nič drugega ne bilo, kakor očitajoča vest, je že

doseglo svoj namen. Naš sklep je in mora biti: Boj kletvini, boj surovini, divjaštvu in neotesanosti.

In ta naš sklep naj spremlja naša stanovitnost in z njo naj hodi njena sestra, vztrajnost.

J. Langerholz.

Iz alkoholovega kraljestva. Moder mož je odločil, da mu ne gre v glavo, kako bi se mogel pameten človek vpijaniti, ko je treba v ta namen tri dni: en dan, da greši, en dan, da se pokori, ker je bolan; in en dan, da obžaluje.

Neki pijanček se je zvrnil v blato. Mimo pride potnik, ki vpraša, kaj ta človek išče. Takoj za njim se oglasi tretji: »Pamet bi rad nazaj dobil, ki jo je v alkoholu izgubil.«

Stoji, stoji tam sivi samostan

(Dalje.)

Ob svetih knjigah se vzbujajo svetli spomini.

Jutranje avgustovsko sonce je že gorško grelo skozi okna bele samostanske kapiteljske dvorane. Šopi sončnih pramenov so padali vprav na pult in knjige, ki se je ob njih razvijal najin pomenek. Oče opat je zaprl drobno knjigo Benediktove regule (duhovno vodilo), deječ s svetim spoštovanjem: »Tu je zajet duh prve, mlade svete Cerkve, tukaj so podani zlati nauki za življenje! Sv. Benedikt je bil resnično globok božji mož, kakor so sploh vsi ustanovitelji redov obdarjeni od Svetega Duha z izrednimi milostmi —«

»Dovolite mi, prosim, gospod opat, samo eno vprašanje: To staroslavno regulo sv. Benedikta imate torej tudi vi cistercijani; zanimlje me, v koliko in v čem so jo ob ustanovitvi vašega reda vaši ustanovitelji času primerno spremenili?«

»Popolnoma nič je niso spreminjali; vprav nasprotno. Naš red je nastal predvsem iz težnje, da bi Benediktova regula dobila svojo prvotno veljavo in bi jo v celoti izvajali.«

»Potemtakem je šlo prav za prav za neko notranjo reformo —«

»Da, reformo! Kakor sploh v zgodovini človeškega duhovnega žitja, tako je tudi v redovnem življenju duh časa, zlasti ob koncu prvega tisočletja nakupičil toliko slabosti, da so redovni ideali bili resno ogroženi. Pa je znamenje še vedno krepke življenjske sile, če se organizem sam pre-
raja in prenavlja. Tako so tudi iz benediktinskega meništvaja samega vstajali preroki, ki so svoje vodili nazaj k prvotni gorečnosti in disciplini.«

»Clunysko reformo mislite, kajneda?«

»Da, resnično, prve uspešne reformne korake so naredili benediktinci v Clunyju, kar jih je tudi usposobilo, da so v boju s svetnimi oblastniki za pravice Cerkve papeštvu tako odločilno mogli priboriti zmago. Pa kljub veliki kulturni plodovitosti in močnemu vplivu na Cerkev in javno življenje je v Clunyju ob koncu 15. stoletja re-

dovni idealizem začel toniti. Vse bolj so se oddaljevali od osnovne značajke meništvaja: samostanske preprostosti in svetobežnosti. Zato se je zopet med globokimi, bogomiselnimi menihi v benediktinskih vrstah samih povsem naravno porodilo sveto teženje: nazaj k Benediktovi reguli na celi črti; nazaj k skromnemu, trdemu in skritemu življenju v samoti; proč od sveta in njegove družbe.«

Novi — beli menihi.

»Kar gre na globoko, to pa potem rodi tudi nekaj čvrstejšega in kremenitega,« sem skromno pripomnil.

»Res, take reforme duhovnega življenja so Cerkvi in krščanski družbi v največji blagoslov! Seveda, delo prenove pa ni vselej lahko in prijetno. Treba je močne vere in svetniškega junaštva! Vsekakor so sveti Robert, opat benediktinskega samostana v Molesmu (Molemu) na Burgundskem, prior sv. Alberik in menih sv. Štefan bili polni bogovdanosti in resni ljubitelji Benediktove regule; za nje ideale so bili pripravljene žrtvovati se. Storili so v svoji opatiji vse, kar se z navdušeno besedo in živim zgledom za podvig prvotne redovne gorečnosti sploh storiti more. Ko se pa načrt popolne reforme v Molesmu samem le ni dal dosledno in uspešno izvesti, je ostala samo še ena možnost: ločitev. Tukaj pa ostimimo pred veličino svetih reformatorjev.

O sveti križ, življenja luč

FL Cynk

a)

b)

c)

d)

a) Sv. Robert, ustanov. Cistercija. b) Sv. opat Štefan, organizator cist. reda. c) Sv. Bernard stopa s tovariši v Cistercij. d) Sv. opat Alberik izroča cisterc. red v Marijino varstvo

V božji ljubezni in božjem miru so manj gorečim sobratom prepustiti vso opatijo, sam opat sv. Robert, prior sv. Alberik, menih sveti Štefan in še 18 drugih menihov pa so vsi šli iskat nov redovni dom. Na dan sv. Benedikta, redovnega očaka, 21. marca 1098, se je mala četa menihov s križem in bogoslužnimi knjigami na čelu »radostno podala na pot v samotni kraj Cistercij (Cîteaux) imenovan«, kakor poroča najstarejše cistercijansko poročilo. V tej maloznani pokrajini v bližini mesta Dijona v južni Franciji so si ustanovili nov, boren samostan — Cistercium, ki ga pa je Bog blagoslovil za veliko bodočnost —

Tiho so spremljale moje misli presrčno opatovo pripovedovanje. Zrl sem v preteklost z velikim občudovanjem in spoštovanjem. Kaj vse stori sveti ogenj globokih duš!

»Ustanovitev vašega reda, gospod opat, je res kaj zanimiva! Takih korakov se je mogla lotiti le silna verska ideja!«

»Da, naše svete očete je prevzemala le ena iskrena težnja: z vsem bistvom svoje osebnosti Kristusu vredno služiti, Kristusa nad vse ljubiti v vsem in z vsem, kakor uči v vekih preskušeno duhovno vodilo — Benediktova regula. Niti daleč ni šlo za kako odcepitev od benediktinstva, marveč prav za njega najtemeljitejšo poglobitev.«

Blagovestnik Cistercija.

»In ta okolnost je potem odločala, da se je vaš red tako naglo in tako prostrano razširil?«

»Seveda, prizadevanje plemenitih duš po globokem božjem življenju; na drugi strani pa si je Bog za razvoj našega reda izbral še silnega apostola. Uvideli ste, kako odločno sveto vnemo odraža reforma naših ustanoviteljev;

vendar pa je bila tudi njihova tako pomembna ustanova postavljena na težko preizkušnjo. Saj je znano, da nas Bog pred važnimi dejanji in dogodki pogosto preizkuša. Nehote mi prihaja na misel očak Abraham, ki je imel veliko obljubo za bodočnost svojega rodu, pa je vendar Bog že takoj spočetka terjal od njega sina edinca na žrtvenik. Abraham je pokazal — četudi s silnim premagovanjem samega sebe — svojo pripravljenost in zato mu je bilo prizaneseno. Bil je opravičen po veri, močni veri v Boga in njegovo obljubo. Tako je tudi naše redovne očete krasila neomajna vera in neomajno zaupanje. V Cistercijo so doživljali težke trenutke, ko ni bilo od nikoder naraščaja, v grob pa je legel že drugi opat sv. Alberik in mnogo sobratov. Vendar so bile molitve tretjega opata sv. Štefana Hardinga poplačane z velikim blagoslovom. Dočakal je več, kakor bi v naravnem razvoju dogodkov sploh dočakati mogel. Leta 1112. je dobrotni Bog nenadoma poslal pred samostanska vrata Cistercija jako nadarjenega, viteškega mladeniča Bernarda in z njim še trideset tovarišev. Cistercij je oživel. Neznatna koreninica je pogrnala močno mladiko. S sv. Bernardom je Bog imel velike načrte. Najprej ga je po sv. Stefanu vsega prevzela misel za reformo redovnega življenja; postal je nje najsilnejši glasnik. Že čez tri leta (leta 1115.) je mladega Bernarda opat Štefan postavil za opata v novem samostanu Clairvaux-u (Klervouju). Mladi opat je naglo zaslovel kot božji poslanec izredne svetosti in izrednih del. S svojim genijem (veleumom) je nadvladal svojo dobo in jo kratkoma vodil. Njegova beseda je odločala pri papežih, cesarjih, kraljih in narodih. Skromnega meniha pa slovitega govornika je vse želelo videti in slišati; vse si je želelo njegovih so-

bratov, belih menihov v svoje pokrajine. Vprav s slovesom sv. Bernarda se je cistercijanski red najbolj širil. Je zares nekaj izrednega, da je bil ob smrti sv. Štefana Hardinga l. 1134., komaj 22 let po vstopu sv. Bernarda, naš red skorajda že po vseh deželah Evrope razširjen. Imel je že nad 70 slavnih opatij, ki se jim pridružuje morda tudi naša Stična, vsekakor pa se je pripravljala že takrat nje ustanovitev.»

Oče opat je s pogledom krenil gor na kip sv. Bernarda na levi steni kapitlja. Po kratkem premolku je dejal:

»Tukaj je naš veliki redovni oče sv. Bernard! Kdo ve, če morda res ni bil osebno v Stični, kakor pripoveduje sporočilo! Vse je možno in nimamo niti najmanj razloga, da bi zanikali legendo, dokler nam znanost ne dokaže nasprotnega. Na Notranjskem nekje tudi pripovedujejo, da je tam skozi potovač sveti Bernard. Apostolska pota so ga vodila pač vsepovsod, morda tudi tostran Alp.«

»Sv. Bernard je moral imeti ogromen vpliv na svojo dobo. Poleg cistercijanskega reda je vodil tudi evropsko javnost!«

Velika družina samostanov.

»Da, duhovni vodja našemu redu je bil sv. Bernard, vendar pa je v zadevi redovnih stvari vselej odločala mati vseh samostanov: Cistercij z zborom opatov (generalni kapitelj). Novi red je bil po zamisli ustanoviteljev, zlasti tretjega opata sv. Štefana Hardinga, rodom Angleža, silno modro in premišljeno organiziran. Tudi pred cistercijani je bilo že mnogo

reformnih poskusov meniškega življenja, pa so bili vprav spričo pomanjkanja trdne organizacije neuspešni. Sv. Štefan pa je zamislil tako čvrsto in širokogrudno organizacijo, da je postala vzor mnogim redovom in tudi benediktinskemu. Ves red je bil zasnovan kot velika duhovna družina samostanov, katerih mati je bil Cistercij. Cistercij je bil tisti merodajni, svetli vzor, po katerem so se morali, kar zadeva redovne običaje in disciplino, vsi ravnati. Sem so se morali vsako leto shajati vsi opatje, vsi predstojniki v redu, da so na občnih zborih (generalnih kapitljih) družno in enotno urejali in določali v zadevah redovnega življenja. Vendar pa ta važna uredba, ki je bila zagotovilo, da se bo regula sv. Benedikta z novimi določbami vred točno izvrševala, ni posegala v svobodo posameznih samostanov. Vsak samostan je namreč ostal neodvisen in svojepraven; samo ob gotovih časih ga je moral obiskovati in pregledovati njegovo redovno življenje (vizitacija) tisti opat, ki je ta samostan ustanovil. Tako so bile in so še dandanes naše opatije samostojne ter kraju in času primerno vsaka izvršuje versko kulturne naloge svoje dežele. To je tudi dajalo in daje možnost za tako vsestransko delovanje našega reda.«

Ob knjigi mrtvih očetov.

Gotovo se je sedaj oče opat v duhu spomnil tudi praočetov stiške samostanske naselbine, njih, ki so Stični položili temelje in zgradili tako važno ustanovo. S pobožnim spoštovanjem je namreč gospod predstojnik segel še

V samostanskem kapitlju pri branju regule sv. Benedikta

po tretji knjigi na pultu. Velika in debela knjiga mi je vzbudila novo pozornost.

»To, glejte, je pa naš nekrolog, 'knjiga mrtvih'! Ne vsebuje drugega kot le leto menihove smrti in pa dneve, koliko jih je preživel v redovnem življenju. Vse drugo ima zapisano Bog. Pa vendar nam ta nekrolog s temi kratkimi označbami veliko govori; govori, da so naši očetje v Boga uprti in le zaradi Boga samega prevzemali vsa bremena, ki jih je na njih ramena nakladal njihov čas. Za svojo redovno hišo, svojo domovino in sveto Cerkev so bili ti tihi Kristusovi borci najvrlejši rod zmagovalcev — 'victorum genus optimum'. Mi se naših rajnih hvaležno spominjamo pri vsaki bogoslužni uri s posebno prošnjo; vsako jutro se bere zanje v kapeli sv. Bernarda sv. maša in vsak dan se v tem kapitlju dviga k Bogu zanje naš: Iz globočine kličem k Tebi, o Gospod —.«

Oče opat je odprl knjigo mrtvih in prebral v latinskem jeziku:

Decimo Kalendas Januarii, Anno Domini MCL — —»

»V letu Gospodovem 1150, 23. decembra, je umrl prvi opat stiški, Vincencij, ki je iz Galije (Francije) od sv. našega očeta Bernarda poslan dovršil ustanovitev tega samostana.«

»Po tem sporočilu,« je povzel besedo oče opat, »bi mogli sklepati, kakor da je sam sveti Bernard ustanovil Stično. Pa ni tako. Prvega opata v Stični je poslala in postavila Runa (Rein) pri Gradcu. Seveda se je potem ta prvi opat nedvomno kdaj sešel s sv. Bernardom tam v Cisterciju na občnem zboru opatov in je sv. Bernard tega stiškega opata bržčas presrčno navduševal za nadaljnje sveto delo. V tem smislu bi sv. Bernard opata Vincencija poslal v Stično. Vsekakor pa med vrstami tega starega sporočila zaslutimo še, kako zelo so tudi v Stični ljubili in častili sv. Bernarda. Tako v samostanu doma, kakor tudi povsod drugod. Kamorkoli so bili dospeli stiški menihi

Z ameriške misijonske poti ljublj. škofa dr. Gr. Rožmana. Po pontifikalni maši v Ioliet-u; III

(Od leve proti desni: župnik Pleonik, kaplan Hill, p. Bernard O. Fr. M., župnik Butala (Waukegan), prevzvišeni, Jak. Ponikvar C. M., p. Venc. Šolar, O. S. B., za njima p. Benedikt Hoge, O. Fr. M., na desni kaplan Kuzma)

*Slovenski ameriški duhovniki, zbrani okrog ljubljanskega škofa v Elk Revir 6. nov. 1955
(Od leve proti desni: Remškar, Jan Trobec, Bozja, Rant, Oman, Mikš, Jager, prevzvišeni, Vinko Šifer, Šavs (dekan), Missia, Trobec)*

[njihove župnije, podružnice, gostišča], povsod opazimo navadno poleg stiškega grba še podobi sv. Benedikta in sv. Bernarda.»

Prav ta poteza bo pa bržčas najlepši dokaz,« sem jaz izrazil svoje mnenje, »da so stiški menihi bili goreči verski vzgojitelji ljudstva. Niso ljudstvu kazali le Bernardove podobe, marveč so gotovo tudi temeljito črpali iz njegovih spisov globoke nauke za duhovno življenje ter jih osvetljevali z živimi zgledi iz življenja svetnika samega.»

«Cisto pravilno sklepate. Je povsem naravno, če so svetega Bernarda zares ljubili, da so ga tudi posnemali, da jim je njegov silni zgled dajal pobud in smernic za apostolsko delo v vsakteri dobi.»

Sedaj je oče opat odprl nekrolog še nekje v sredi in dejal z nekam tožnim glasom:

«Decimo Kalendas Junii —»

«Leta 1789., 23. maja, je umrl v Ljubljani presvetli gospod, gospod baron Franc Ksaverij Tauffer, iz Višnje gore, doktor teologije, zadnji opat v Stični, ko so za njegove vlade naš samostan leta 1784. zatrli.»

«Glejte, trenutki najtrpkejšega obiskanja v zgodovini stiškega samostana. 650 let je stiški samostan oblikoval Dolenjsko in nje ljudstvo. Kakor iz studenca se je iz Stične

Ljubljanski škof dr. Gr. Rožman z župnikom M. Butala pred cerkvijo Matere božje v Waukegan-u

iztekalo obilno življenje, a sedaj — nenadna smrt. To je v resnici moral biti grozen udar!»

Nemo sem zrl v očeta predstojnika. Nisem mogel najti primerne besede, da bi izrazil svoje globoko sočutje.

»To je bilo kruto početje nad tako kulturno ustanovo!« sem žalostno pripomnil gospodu opatu. »Kaj je vendar mislil cesar Jožef II.?»

Prosvetljene ideje so tedaj vodile zgodovino in dela vladarjev. Stično je zadela težka usoda, obiskali so jo Jobovi dnevi nesreče in ponižanja — — Bridko! Toda vsak križ, od Boga voljno sprejet, kakor ga je nedvomno sprejel tudi zadnji opat, obrodi prej ali slej zveličaven sad. Res, kakor Jobu, tako je tudi Stični Bog moč življenja vzel, a zopet vrnil. Stična je vstala in oživeła. (Se pride.)

Janeec Ovsenik

Povest. Ferdinand Benz. — Poslovenil Janez Pucelj. — (Dalje.)

Ko je prišla Tilka domov, je pripovedovala in pripovedovala, da se ni živ krst spoznal iz tega pripovedovanja, ne oče ne mati, dokler ni slednjič zamrmral stari Tone izza peči:

»Tilka, ti ga pa imaš!»

Tilka pa se je samo smejala in besedila o soku in smetani, o študentih, o Janku, o klobasah in vinu.

Končno so dali vsi Tonetu prav; Tilka je nekaj okajena in zmedenost ji še raste. Mati je spravila smejočo se dekle v njeno kamrico in bila radovedna, kaj in kako je s stvarjo. Mislila si je, Janko je dobil od tovarišev steklenko vina in je pač Tilki preveč natakal.

Ko je julijska noč polagoma legala na zemljo, sta nova ovčarja Janku pri vseh bogovih naročala, da ju zbudi opolnoči, da bodo zabijali obore. Potem so se vsi trije vgnezdili na svoja ležišča. Janko si je pod vozom pripravil slamnato ležišče in se vkeril v Duša-

novo spalno vrečo. Za Rolfa je nalašč naredil majhno posteljico.

Ko so vsi trije legli, so letale še vsakovrstne šale kakor kresnice sem in tja, dokler ni vseh zazibalo tisto zdravo spanje na kmečki zemlji, kjer se pretakata noč in življenje od vse preživljajoče matere zemlje v človeško telo. Nad njimi so vzšle blede zvezde, ki jim je somračna poletna noč dahnila čez polni sijaj in mu jemala moč. Po grmovju so lahko plavale svetle kresnice, kakor da so žive misli, ki spet iščejo pota domov k onim, ki so jih bili pravkar poslali v daljo. Daleč v gozdu so skovikale in jokale sove svoj huhuhuu.

Ovce so ležale. Zdaj pa zdaj je katera zakašljala. Sicer pa je vladala čudovita tihota na planjavi.

Trije tovariši so sanjali in spali kakor ljudje, ki nimajo nobene želje več. Našli so srečo in jo držali trdno. Našli so jo na slavnici in trdi zemlji. Ne bili bi je našli, ako bi jo bili hoteli kupiti za drag denar; kajti zgrabiti jo morejo samo preproste in naravne duše.

Tako je prišlo, da je v vasi naznanjala ura — dve, ko se je Janko prvič zbudil. Pomencal si je oči, posvetil z žepno svetilko na uro in se izmotal iz spalne vreče. Tudi Rolfi je vstal. Pojemajoči mesec, ki je še pred eno uro spal za gorami, je stal zdaj že nad njimi. Lahek sopar je ležal na njivah. Razločno so se videli obrisi črnih gozdov. Tudi vas si lahko natanko razloči v somračnem luninem in zvezdnem sijaju.

Fantje iz Šmartna pri Litiji, sprejeti v Marijino kongregacijo
8. XII. 1935

Janko se je priplazil izpod voziča in se zleknil. Prisluhnil je pri vratcih, kako kaj v kolih, in slišal, kako umerjeno dihata speča tovariša. Ali naj ju budi iz sladkega spanja? Obljubil jima je; še celo pri vseh bogovih, ki domujejo tam čez na njegovem obilno nazobčanem Olimpu.

Ko so ovce zagledale Janka, so tudi vstale. Vedele so natanko, da jih bo premestil.

Rolf je skočil prednje in nekaj kratov zalajal, ker so preveč pritiskale ob staje in je bila nevarnost, da bi jih zlomile. Živali so se koj umaknile nazaj. Lajež pa sta slišala tudi moža na slamnici. Janko je videl, kako so se noge premaknile, in jima je pomogel s tem, da je z dlanjo poščegetal sanjarja po podplatih in prstih. Zdajci je zaživelo v postelji v voziču. Spočetka se študenta nista spoznala. Šele ko sta zaslišala Janka: »Dve je ura; zadnji čas, da zabijemo obore,« šele tedaj sta se drug za drugim izkobacala iz zaboja, se pretezala in zvirala, stresala drug drugega, kakor da se borita, potem pa se je začelo delo. Janko vzame lesen bet, nakrepa kolec zgornjega kota, da ga omaje, in ga potegne iz tal. Srednji kol sta obdelovala Zalar in Dušan skupno. Stransko stajo so vzeli proč in jo na novo postavili stikoma na ostali kolec spodnjega ogla. Dušan je moral kolec držati, Janko pa ga je poganjal s silnimi udarci v njivo. Z železnimi obroči so potem obesili staje na kole. Rolf je stražil pred podolžno stranjo, ki ni imela omrežja, in zažganjal ovce razaj, da se niso mogle usuti venkaj. Nato so odprli drugo podolžno stran in signali ovce v novi, že dodelani trikotnik, kolce ven potegnili in zaprli tretjo stran. Ker je zmeraj ostajala ena stran, so vsadili samo še zgornjo steno in novi trikotnik, ki naj bi ga ovce že do jutri pognojile, je bil nared.

Delo je vse tri popolnoma predramilo. Stali so na njivi v samotni noči in meščana sta prosila Janka, naj jima razloži, zakaj in čemu so vse to delali. Nista vedela, da žitne bili vzamejo njivi obilo snovi in da ji je treba te snovi spet vrniti, ako nočemo, da bo rodila le klavrn sad. Janko jima je hotel pokazati že naslednji dan, kako bogate so Zoranove njive in kako se na njih bohotijo setve, ker dobivajo toliko redilnih snovi od govedi in ovac.

Dolgo so gledali potujoči krajec lune. Obe mestni srajci nista še nikdar doživeli svojstvene svečanosti samotne noči, v kateri na videz vse spi, v resnici pa vsepovsod kipi neukrotljivo življenje. Ko so tako tiho stali, je poganjalo travje, zorelo zrnje, se utrjevalo bilje, je delalo na milijone bitij v zemlji in na zemlji. V takih nočeh ne stopajo le plahе srne iz gošče k slastni pojedini v pšeničnem polju; tedaj ne

spi le mojster dolgopetec v zeleni detelji, ko za kratek časek preneha mleti in glodati; tu vrtajo tudi hrošči v podzemlju, neštevilni črvi kopljejo v prst rove, da zemlja lahko diha in ne zadahne, da ostane rodovitna in ne postane ničvreden trkelj; krti hodijo po svojih okrožnih potih, da pokončavajo škodljivce; neštevilne mušice in hroščki zorijo v življenje, da brž, ko posije prvo, sonce, preskusijo svoja krila in se tako povesele svojega kratkega življenja. Mir na zunaj, toda v resnici neprestano delo, to je poletna noč.

Tri so slišali biti uro. Ponočnjaki so začutili bližajočo se jutrnjo sapico, stresel jih je drgetec. Splazili so se torej pod odeje in speč čakali jutra.

Ko je bilo sonce že nad gorami in je plavalo proti sinjemu nebu, je ležala Tilka še v pernici in študentje na slamnici.

Mati je morala hčerko dvakrat buditi. Obotavlja se je vstala in se prijela za glavo. Zdela se ji je velika in sila težka. Tudi domisliti se ni mogla vsega tako hitro kakor sicer. Povrh vsega je tudi tožila, da jo boli glava, pa so se ji zastran tega v hiši vsi kaj močno smejali.

»Tilka, mačka imaš!« jo je dražil ovčar Tone, ki je tudi bil že prišepal iz svoje kamre.

»Kaj imam?«

»Mačka; maček pride vselej za veseljem in uživanjem. Za veseljem mora žalost priti. Sinoči si se smejala in skakala kakor janiček, danes se ti delajo gube na čelu in vlačiš za sabo noge kakor stara kljusa. To ti je vselej tako, deklíč! Vselej, zapomni si! Kdor ne more prenesti mačka, ta ne sme iskati pijačice. Kdor se nikdar ne razveseli čez mero, tisti je vedno enako veder.«

Še enkrat sta začela oče in mati povpraševati, kaj se je bilo dogodilo sinoči, ko pridejo na dvorišče Janko in tovariša. Šli so najprej k vodnjaku, se umili in počesali; potem so stopili v hišo.

Zoran je imel spoštovanje, da je kaj, ko je slišal, da je Dušanov oče general in da je Zalar sin vladnega svétnika.

»Tilka, dobro spala?« je vprašal Janko.

»Dobro jutro, gospodična!« sta pozdravila druga dva vljudno.

»Se mi zdi, da ste Tilko kar zares odmočili, vi mladi gospodje!« je rekel Tone s svojega naslonjača.

»Zato nama je gospodična obljubila, da bova smela od nje kupiti mleka in kruha!«

»Kolikor bosta hotela!« je rekla gospodinja.

Zdaj so začeli spraševati vsenavzkriž, kje so prenočevali, kako jim je kaj všeč, kaj nameravajo danes, kje bodo jedli.

Kmet je zmajeval z glavo, kakšna beda-

rija jim vse pride na misel, njegova žena pa jih je povabila, naj ostanejo v lepi sobi in jedo pri njih; samo stari Tone je razumel fante, jih pohvalil in opomnil, naj le vedno gledajo, poslušajo, opazujejo, čutijo, mislijo, potem jim ne bo mogla nobena palača nuditi toliko lepote in bogastva kakor svobodna narava in njegov stari ovčarski vozič sredi njive.

Dušana in Zalarja je očaral stari pastir, ki sta ga imenovala kratkočmalo božanstvenega Evmaja, po njegovem velikem predhodniku v Homerjevih junaških pesmih. Ko je starec tako govoril in pripovedoval o svojih ovcah, poljih, o vsem, kar je izkusil, so mislili na bradatega Sokrata ali na očeta Homerja samega. Njihovo spoštovanje je še bolj zrastle, ko jih je Janko opomnil, da si je starec pridobil svojo modrost pri ovcah in ne iz knjig in da jih je dokaj, ki govore tuje jezike, pa nimajo niti od daleč modrosti, kakršno si je nabral ta starec v svojem življenju.

Tilka se je otrsela glavobola, šla v kuhinjo in kmalu je zaškrtal mlinček za kavo. Lepe skodelice z zlatim robom je postavila na mizo, nove žličke vzela iz toka, z modro svilo obložene, celo kopico kolačkov nakopičila na krožnik in kmalu se je ponujal duhteč zajtrk na široki mizi.

»To naj bo za dobro vino, ki ste mi ga dali sinoči!« je pripomnila Tilka in si pogladila plavi koder s čela.

Ker sta jih povabila tudi gospodar in gospodinja, se gostje niso dolgo upirali, temveč so sedli za pozlačene skodelice in jim je kaj dišalo. Zoran jim je tem manj zavidal, ker je vedel, da je enega oče, general, podaril Janku lep bankovec. Ovsenik je bil dal denar gospodarju shraniti.

Ko so pozajtrkovali, reče Dušan:

»Gospodična, jed je bila tako dobra, da vam dam še eno steklenico vina, če spet jutri kaj dobimo.«

Mena je bila hitro narejena. Končno so se zedinili, da mora Tilka kuhati študentom. Janko jo bo nadomestoval pri žetvi, ako bo treba, oba mestna gospodiča pa bosta morala pasti ovce. To je bilo vseč vsem in meščana nista bila malo ponosna, da so jima zaupali ta posel. Pšenica pa še ni bila zrela in delo še ni pritiskalo, zato je triperesna deteljica skupaj izgnala čredo in romala proti skalnatemu gradu. Tam so preživeli zlat poletni dopoldan. Od daleč se je slišalo, kako brusijo kosci kose in ženjice srpe. Valujoča žitna polja so kazala že marsikateri štirioglati presledek, na katerem je ležala rž v dolgem redovju ali pa bila že tudi pospravljena. Vroč je bil dan. Če si šel mimo žitnega polja, si slišal, kako rahlo poklja zrnje od pripeke, ki odloča luskino zrnca od njegove vsebine.

(Dalje prihodnjič.)

I Z Ž I V L J E N J A C E R K V E

Štirinajstič smo 12. febr. 1936 slavili obletnico, ko je sedanji sveti oče prevzel s krepko voljo in bistrim razumom krmilo svete Cerkve. — Pij XI., oče Katoliške akcije, misijonski papež, razlagalec in reševalec socialnega vprašanja, obnovitelj evharistične misli po načelih prednika Pija X., propovednik socialne važnosti, ki je v krščanski družini — je zaslovel po vsem svetu tudi med nekatoliškimi narodi kot cerkveni poglavar, ki ga je božja Previdnost v težkih časih poklicala na Petrov prestol in ga obdarila z izrednimi vrlinami.

14. obletnico papeževanja so poveličevali po vsem katoliškem svetu s svečanimi cerkvenimi in izvencerkvenimi prireditvami. Težka in odgovorna je služba namestnika Kristusovega v današnjih dneh, ko se zahteve in cilji svetnih oblasti tolikokrat križajo z načeli, ki jih mora zagovarjati in braniti papež kot najvišji poglavar svete Cerkve. Zato je pa tembolj potrebno, da ponavljamo cerkveni vzklik: »Molimo za našega papeža Pija XI.! — Ohrani ga, Gospod, poživljaj in osrečuj ga na zemlji, in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!«

Demantni jubilej kot tretjerednik je praznoval oni dan sveti oče Pij XI. Preteklo je namreč 60 let, odkar je bil kot mlad bogoslovec sprejet v tretji red sv. Frančiška, ki se ga še danes z vso vnemo drži.

V enem letu je v Nemčiji opravilo tridnevne zaprte duhovne vaje več ko 100.000 oseb. Koliko svetega stremljenja, koliko sreče, veselja in navdušene ljubezni se skriva v tej številki! Matere in očetje so ponesli blagoslov in mir božji v svoje družine. Žene in možje vseh stanov in poklicev so se vrnili z Bogom združeni na svoje delo. Koliko izmed vas, ki to berete, je že okusilo blažilni sad oddeljenih duhovnih vaj? V Švici, kjer živi 1 milijon 700 tisoč katoličanov, se je udeležilo l. 1934 pravih duhovnih vaj 5000 mož in mladeničev, pa 6000 žená in deklet. Veliki škof Ketteler je nekoč zapisal: »Bog mi je podelil v življenju veliko milosti, a nobene ne večje, kot je milost duhovnih vaj.«

Novi angleški kralj Edvard je bil l. 1931 kot princ Waleški v Lurdu. Pripeljal se je tja po zraku iz Biarritz, ko se je vprav razvrstila

procesija z Najsvetejšim in so blagoslavljali bolnike. Princ je stal pri vratih rožnovenske bazilike in opazoval ves prizor. Ni se ganil, četudi je deževalo. Pri blagoslovu je pokleknil na tla, četudi so bila blatna. Nato se je podal k jami in obiskal zdravniško pisarno.

Katoličani na Angleškem. Zadnjih 30 let so katoličani na lastne stroške samo v Londonu dali sezidati 91 novih svetišč. (Vseh je sedaj 247.) V dveh poslednjih letih so dali postaviti 24 novih katoliških šol. Število vseh katoliških šolskih zavodov znaša 1239. Vse to z učiteljstvom vred sami vzdržujejo, ne da bi dobivali od države kakšno pomoč.

Svetovna razstava katoliškega tiska v vatikanskih prostorih v Rimu bo otvorjena dne 12. maja 1936. Imela bo tri oddelke. Pri razstavi sodeluje 50 narodnosti; Slovenci ne bomo zadnji. Tudi »Bogoljub« in drugi naši katoliški listi bodo dobili svoje mesto, saj je na razpolago 28 dvoran. — Nizozemski katoličani so priredili za kritje stroškov pri omenjeni razstavi loterijo s 50.000 srečkami po 1 holandski goldinar. V treh dneh je bilo prodanih 14.000 srečk. Na ta način se bodo lahko postavili!

Žrtev abesinske vojne je tudi vojaški škof Luigi A m a t a s, frančiškan. Podlegel je nevarnemu podnebjju v Eritreji in umrl v bolnišnici obmorskega mesta Massava ob Rdečem morju. Listi so ga slavili kot vestnega vršilca službene dolžnosti. Slovesne črne maše v rimski frančiškanski cerkvi so se udeležili vsi zastopniki oblasti in zlasti vojaštva.

Kuže, lakote in vojske — reši nas Gospod! Iz Abesinije se je izselilo 22 duhovnikov-misijonarjev, 8 pomočnikov, 55 zdravnikov in dve misijonarki iz prefektore Kafa v jugozapadnem delu cesarstva. 7. decembra so odpravili tri zadnje italijanske misijonarje na železnico.

Mašniško posvečenje v podzemeljski duplini. Mehiški nadškof Orozco iz Guadalajara, ki živi sam v mehiških katakombah in tam vsak dan mašuje, je posvetil v takem skrivališču 20 vrlih bogoslovcev za mašnike. Novomašniki so že pričeli svojo duhovsko službo med ljudstvom, oblečeni kot navadni delavci in težaki. Iz katakomb se bo Cerkev enkrat zopet prikopala do zmage. Pomažajmo s svojo molitvijo, da bo čas poskušnje prikrajsan.

Popolno versko svobodo je zagotovil grški kralj Jurij II. katoliškim škofom, ki so bili nedavno sprejeti v slovesni avdienci. Zadnja leta, ko je bil kralj na Angleškem in so se v Atenah vrstili razni republikanski režimi, je pihal katoličanom na Grškem neugoden veter. V Grčiji so sedaj tri katoliške nadškofije, pet škofij in en apostolski vikariat; svoj ordinariat imajo tudi pripadniki vzhodnega in armenskega obreda.

V južnoameriškimi državah se očitno kaže podvig verskega življenja zlasti od zadnjega Evharističnega kongresa v Buenos-Airesu. Od takrat je bilo že več narodnih kongresov v proslavo presveti Evharistiji po južnoameriškimi državah, po nekaterih se pa nanje pripravljajo. Tak kongres so imeli v začetku novembra (1935) v peruanskem mestu Lima. Ob koncu svečanosti je bilo skupno obhajilo s procesijo peruanskih mož, ki se jih je zbralo več ko sto tisoč. Prihodnji kongres v državi Peru bo leta 1940., in sicer v mestu Arequipa. — Naučni minister države Peru je razglasil ukaz, ki vpeljuje veronauk kot obvezni predmet v vse javne šole. Ta odlok utemeljuje takole: »Zanemarjanje verske vzgoje gladi pot, da se širijo nazori, ki so npravnosti in splošnemu blagru protivni, zraven pa ogrožajo bodočnost naroda.«

Odjenjujejo — a ne v sovraštvu do Cerkve. Od več strani so že pisali, da se sovjetizem v gospodarstvu odteguje marksovimi načrtom in da zopet uvaja običaje kulturnih narodov. Neizprosno je pa v sovraštvu do vere in cerkve, vsaj tako lahko sodimo, če beremo razna poročila iz nesrečne Rusije. Nedavno so sovjetske oblasti prijele in vrgle v ječo apostolskega vikarja v Odessi, škofa msgr. F r i s o n a, ki je bil posvečen kot naslovni škof limirski 10. maja 1926. Nato smo brali, da sta bila ustreljena dva katoliška duhovnika, prošt Jürgens in Viljem Lohrer, oba nemške narodnosti. — V temnicah na Solovjeckih otokih zdihuje in trpi še danes 40 katoliških duhovnikov. Boljševiki ravnajo z njimi bolj kruto kot najbolj divji narodi s svojimi sužnji.

Ukazi iz Moskve. Komunistične organizacije so tu in tam v Nemčiji že začele izvajati navodila, ki jih prejemale od sovjetije, da se naj komunisti skušajo vrniti v krščanske organizacije in tako polagoma prepejo vso svojo okolico s prevratnimi sovjetskimi načeli. Cerkveni list strassburške škofije je bil prisiljen zaradi tega dati primerna navodila, ki v njih opozarja, da o sodelovanju katoliških krogov s komunističnimi društvi ne sme biti govora.

»Iz zdravstvenih ozirov« ... Škofa Amandru O. P. je ruska sovjetija prosila, naj »iz zdravstvenih ozirov« zapusti Rusijo. Ko se je pripeljal v Le Havre, je nekemu časnikarju, ki je poln radovednosti hotel od škofa dobiti kakšno zanimivo izjavo, rekel: »Ne smem nič povedati. Da bi niti enega izmed vernikov, ki so mi bili v oskrbi, ne spravil v težave in zadrege, nisem smel 15 let pisati nobenega pisma še svojim domačim ne. Danes mi ni mogoče vsega povedati, kar vem.« Msgr. Amandru je bil župnik v Peterburgu že pred in med revolucijo in je ves čas pogumno vodil dušno pastirstvo. Omenil je tudi, da imamo tu na

zapadu docela napačne predstave o verskem življenju v sovjetiji. Inostranske cerkve niso bile zaprte, pač pa ruske in sicer popolnoma, saj so jih z dinamitom razpršili...

»Sem vam na uslugo«. V Parizu se je ženijski častnik odpovedal svoji službi in zamenjal lepo uniformo za grobo haljo v redu svetega Janeza od Boga. Ti redovniki negujejo in oskrbujejo bolnike, zlasti duševno bolne trpine. Nekoč ga dohiteli na ulici druhal apašev (zagovednih postopačev), ki so mirnega redovnika zbadali s psovanjem in klicali: »Proč z jezuiti!« Brat Magalon — tako se imenuje prejšnji častnik — se obrne in mirno zakliče: »Nisem jezuit, marveč brat sv. Janeza od Boga in stremem duševno bolnim. Gospodje, tudi vam sem na razpolago.« — Nato so divjaki skopneli.

*

Delu za beatifikacijo božjega služabnika Antona Martina Slomškega je posvečeno leto 1936. Če hočemo imeti lastnega, narodnega svetnika, si ga moramo od Boga izprostiti; zato se priporoča poleg molitve, da darujemo tudi male žrtve in dobra dela v ta namen. Društvo »Slomšekova družina« v Mariboru je objavilo polletni načrt, ki določa za vsak mesec kakšno spominsko svečanost ali pobožnost; od 28. do 29. junija, v »Slomšekovih dneh« — pa bodo velika zborovanja in skupna služba božja na Glavnem trgu v Mariboru; mladina bo tudi darovala sveto obhajilo za beatifikacijo Slomšekovo. — V tem času do junija se bodo obenem po župnijskih uradih zbirali podpisi v isti namen.

Slovenski Betlehem. Ljubljana se širi, prebivalstvo se množi. Treba je novih župnijskih središč. V Mostah se je že pred leti osnoval odbor, ki ima namen zagotoviti Moščanom novo cerkev svete Družine. Začetek je dosežen. Blagoslovljeno je novo leseno svetišče, ki bo nadomeščalo cerkev, dokler se ne nabere dovolj sredstev za zidanje večjega župnijskega svetišča.

Letalski častnik — član družbe Jezusove. Na svečnico je napravil slovesne zaobljube v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani jezuit p. Venceslav Vrtovec. Med svetovno vojno je bil letalski častnik; dvakrat je padel z letalom, obkrat je bil rešen, dasi se je letalo zrušilo. Enkrat je bilo razstreljeno, drugič je odpovedal motor, tretjič je bil ranjen. Sedaj vodi z uspehom zlasti Marijino družbo za gospode in za dijake. Iskrenemu mladino ljubu naj dobri Bog podeli obilo blagoslova!

Dosledno in vztrajno napreduje mladinska križarska organizacija na hrvatskih tleh. Iz poročila o občnem zboru povzamemo, da je združene v 336 društvih že nad 20.000 moške križarske mladine. To je moč, ki nav-

daja »Križarje« z oduševljenjem in ponosom, prijatelje z veseljem, protivnike s strahom. Zveza je skrbela tudi za srčno izobrazbo in za duhovni napredek članov, kar so izpričali številni evharistični shodi in druge verske prireditve, kakor tudi blagoslovitve društvenih zastav. Zveza oskrbuje lastno glasilo »Križarska straža« z zanimivo vsebino.

Priletnost je znak božje dobrotljivosti. Čim več let kdo doživi, tem več zakladov za nebesa si lahko pridobi. Zagrebški metropolit je v tem oziru dosegel veliko milost, saj je 11. februarja završil že 80. leto življenja; 29. januarja je pa preteklo 25 let, odkar je bil posvečen za škofa. Hrvatski katoličani so ta dvojni jubilej skupno s svojim odličnim in priljubljenim nadpastirjem proslavili 15. in 16. februarja. Tudi mi Slovenci se radujemo s katoličani zagrebške nadškofije in prijatelju Slovencev: nadškofu dr. Ante Bauer-ju iskreno čestitamo, želeč mu božje varstvo in blagoslov še na mnogo leta!

Škofija na Krku ima jubilanta na škofijski stolici. Naš rojak dr. Jos. Srebrnič je na svečnico dovršil 60. leto, 13. svojega škofovanja. Ves čas višjepastirske službe je bil in je poln apostolskega dela za slavo božjo in za blagor ljudstva. Omenjamo predvsem njegovo vneto pospeševanje češčenja svetega Reš. Tlesa; kot tak je bil izbran za predsednika stalnega škofovskega odbora za evharistične kongrese v naši državi. Na okrajnih kongresih navdušuje vernike za ljubezen do presvete Evharistije, pomaga v spovednici in vodi evharistične procesije. Skrb za zadostni duhovski naraščaj mu je povzročala mnogo stroškov in težav. Kot ljubitelj mladine širi z vsem ognjem križarske krožke po svoji škofiji. Kot čuvar nravnosti se trajno bori zoper pohujšljivo vedenje in zoper nerednosti po obmorskih kopalnicah. Naj ga ljubi Bog ohrani v dosedanji močatosti in neustrahenosti, če je treba braniti resnico, pravico in moralo.

Ljubljanska škofija. Za apostolskega vizitatorja (nadzornika) duhovskih in deških semenišč v Jugoslaviji je sveta stolica imenovala msgr. dr. J. Ujčić-a, univ. profesorja v Ljubljani. — Sredi januarja so pokopali v Žalni telesne ostanke št. Ludovika Šifrer-ja, upokojenega župnika v Žalni. Pokojni, vzor blagega in dobrohotnega značaja, je bil posebno priljubljen v družbi duhovnih tovarišev; sprožil in sprejel je marsikatero pošteno in nedolžno šalo. Vodil je dalj časa z vso vnemo Mar. družbo. Dobremu Ludoviku daj Bog veselje med svetniki!

Med rajne je prištet član profesorskega zbora na gimnaziji v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu n. Lj., duh. svetnik Luka Arh. Po-

kojni profesor je deloval kot spreten strokovnjak na zavodski srednji šoli od njenega početka in s svojim znanjem pripomogel do slovesa, ki ga sedaj uživa slovenska gimnazija v škofijskem ustavu. V jeseni bi bil praznoval 60 letnico rojstva, pa mu je nenadno bolezen pretrgala nit življenja. Prof. Arh je tudi rad pomagal v dušnem pastirstvu. N. p. v m.!

Lavantinska škofija je izgubila z župnikom Fort. K o n č a n - o m , ki je umrl 28. jan. 1936 pri Sv. Pavlu (pri Preboldu), odličnega dušnega pastirja, gorečega pridigarja, priljubljenega spovednika, pospeševatelja dobrega kršč. časopisja in organizatorja. Bog mu bodi plačnik! — Za dekana sta imenovana Fr. B r a t u š e k , duh. svetnik in župnik v Svetinjah, in Viktor L u n d e r , duh. svetnik in župnik v Kozjem. Umeščen je bil kot župnik v Podčetrtku Friderik S t r n a d .

Malo jih je, ki bi dosegli tako častljivo starost kot biseromašnik Blaž Grča: 29. januarja je nastopil dobo desetega križa. (Rodil se je 29. I. 1846 v Spodnji Beli pri Preddvoru na Gorenjskem.) Služboval je v goriški nadškofiji, kjer se je udeleževal kot vnet dušni pastir, kot pisatelj, zadrugar in politik. Konz. svetniku in biseromašniku so priredili vrli Šenčurjani lepo proslavo.

MARIJINE DRUŽINE

Šmartno pri Litiji. Večkrat se sliši, da je Marijina družba premalo fantovska, da bi moral biti naslov za fante spremenjen i. dr. Vendar pa taki in podobni ugovori ne drže. Nasprotno. Pri nas je že 35 let vprav fantovska kongregacija jedro in zbirališče velike večine fantov vse fare. Pa tudi sedaj zanimanje zanjo ne pojema, marveč še nadalje vstopajo vedno novi člani. Že 8. dec. 1934 je bilo lepo, ko je domači dekan slovesno sprejel 25 mladih fantov v Marijino družbo. Še lepše je bilo pa na praznik Brezmadežne l. l., ko je bil slovesen sprejem v fantovsko kongregacijo pri jutranji sv. maši. Še pred pričetkom se je razvrstilo 33 fantov-kandidatov (na sliki dveh manjka), z zastavo fantovske kongregacije v sredi, pred glavnim oltarjem v prezbiteriju, kjer so ostali do konca sv. maše. Nato je imel g. dekan za vse občestvo lep govor o Brezmadežni, vzornici in vodnici mladine. Po govoru je bil slovesen sprejem. Prevzelo nas je, ko smo videli, s kakšno odločnostjo in jasnostjo so fantje skupno odmolili kleče posvečenje, nato stojé apostolsko vero in končno še slovesno zagotovili zvestobo Marijini zastavi. Med sv. mašo je bilo pa še skupno sv. obhajilo za novosprejete člane in za vso fantovsko kongregacijo. Kljub raznim pomislekom pred praznikom so potem vsi priznali, da tako lepe slovesnosti

v Marijini družbi že dolgo ni bilo. Želja nas vseh je, da bi se ta ljubezen in zanimanje za fantovsko kongregacijo med našimi fanti trajno ohranila.

Beograd. Dne 15. decembra l. l. je proslavila »Družba otrok Brezmadežne« petletnico obstanka s prav lepo uspelo akademijo na čast Brezmadežni. Prvotno so hotele družbenice to proslavo omejiti tako, da bi oblekle pet siromašnih deklic; zaradi želje g. župnika dr. Petliča so pa priredile proslavo v dvorani župnijske cerkve Kristusa Kralja. Lepe so bile deklamacije, ganljiv je bil prizor, ko so dobile deklice svoje darove; najbolj je pa zajelo navzoče, ko so deklice rajale pred nežnim oltarčkom Brezmadežne ter ji poklanjale venčke. Mnžica, ki je bila dvorano docela napolnila, je s svojo pazljivostjo pokazala, da ima smisla tudi za strogo verske prireditve. Prevzvišeni gospod nuncij, ki je bil družbi vedno naklonjen, je bil zadržan, pa je poslal svojega namestnika msgr. Bertolija. Prav posebno zadovoljen je bil tudi dr. Petlič. Pozdravil je družbo najprej po slovensko, potem pa je dejal med drugim: V župniji imamo več društev, ali nobeno ne deluje tako blagodejno kakor Marijina družba. Dekleta se navzamejo pri družbenih sestankih pravega katoliškega duha in ga ponesejo s seboj v službo. Tam zahtevajo, da lahko vrše svoje verske dolžnosti. Njih lepo življenje je najboljša apologija (zagovor) katolištva. Tako več store za katolištvo s svojim lepim zgledom kakor mnogi drugi s svojimi govori in dokazi.

Po prireditvi so bile pete litanije. Vse je bilo navdušeno. Pri zahvalni pesmi smo se zahvalili Brezmadežni za vso pomoč in ljubezen, ki nam jo je v teku petih let izkazovala, in jo prosili pomoči zlasti v dušnih nevarnostih tudi za naprej. Kako značilne so bile besede g. vodje pri pozdravu: »Kjer vidite Brezmadežno, tam opazite povsod tudi kačo.« Zato se hočemo Mariji v bodoče še bolj prisrčno priporočati: »O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k Tebi zatekamo!«

Ajdovec. Na praznik Brezmadežne se je naša deklinška Marijina družba pomnožila za 27 novih članic. Lepo število za našo majhno župnijo. Vseh skupaj nas je že blizu 100. Da bi bile le vse tudi stanovitne! Sprejem je bil nad vse slovesen. Največ je pa vrčano, da smo imele pred praznikom tudi tridnevne duhovne vaje. Dekleta! Vse, ki smo v družbi Marijini, imamo veliko. Bodimo dobre!

IZ KRALJESTVA SVETE LJUBEZNI

Ko so se odpravljale lastovke...

Sedel sem v svoji sobi, ko se je poslavljaj zadnji dan toplega avgusta. Mimo odprtega okna so švigale brze iastovke v vrtoglavih

krogih, saj so imele nad ljubljansko, domala izsušeno strugo dovolj zalogaja v rojih mušic in komarjev.

Predme stopi boljše vrste brezdomec — tudi ptica selilka. Usoda, morda lastna krivda ga je vrgla iz službe na cesto. Pripovedoval mi je svojo zgodbo in dostavil: »Sedaj sem na koncu, propadam in vidim, da ni izhoda...«

»Kje ste spali to noč?«

»Sram me je povedati. Predvčerajšnjim pod streho k. društva. Tam, kjer drže vrata pod streho, sem se stisnil. To noč pa pod drevsom gimnazijskega poslopja na P. Hladna je bila, a lepa. Poprej, ko je bilo deževno, je bilo pa hudo. Tiščal sem se ob zidu na ulici in čakal, da so odprli cerkve.«

»Zakaj pa niste šli v delavsko zavetišče?«

»Velja vsako noč 5 Din in naprej je treba plačati. Postelja je snažna, toda kje dobim denar za to?«

Pogledal sem ga bliže. Obleka, ki se ji je poznalo, da je bila poceni, je bila že razcefirana; poletno obuvalo, na pol iz usnja, je razpadalo.

»Imate še kaj obleke?«

»Je zastavljena.«

»In perila?«

»Imam samo to srajco, ki jo imam na sebi. Sproti jo operem.«

»Pa ste iskali službe? Saj ste pomladi rekli, da greste za vratarja na B.«

»Imel sem res nekaj obljubljenega, ali varščine nisem mogel založiti, ker je nisem imel.«

In nadaljeval je svojo pripoved, kako je hodil poleti pred sodno poslopje in dajal ljudem razne nasvete in delal načrte. Zaslužil je tu pa tam kakšnega kovača.

»Ob Evharističnem kongresu sem šel še na Brezje, da bi stregel pri maši, ko je bilo mnogo duhovnikov; pa je tudi tam bilo že vse preskrbljeno. Prenočeval sem na prostem.«

Tako je razgrinjal list za listom mož, ki je bil vajeen boljših dni... Resnica je: Kdor začne danes drseti navzdol, se zlepa ne ustavi; težko, težko dobi roko, ki bi mu pomagala nazaj na cesto.

Okoli mi je šinilo zopet skoz okno: vse se je kopalo v žarkih toplega sonca. Še so se dvigale in padale lastovke v prelepih, drznih lokih in veselo žgolele. Stvarnik jim je pogrnil mizo v naravi — da si morejo sproti nabrati potrebne hrane. Tudi za ljudi je dobri Bog preskrbel dovolj živeža; nekateri ga imajo celo v preobilju, pa prav ti se ne spomnijo, da so med nami tihi trpini, ki jim vsega primanjkuje, da so pred vrati prosjaki, ki bi bili zadovoljni z mrvicami.

Pogled mi je obvisel na knjigi, ležeči na mizi pred menoj. Naslov: »Zaščitni nadzor je velik dolžnik človeške družbe.« Človek nosi

odgovornost za svojega sobrata. Vsi, ki so ogroženi, ki so zdrsnili navzdol, vsi, ki so raztrgani, mladi, slabiči — potrebujejo pomoči družbe; družba jim je dolžna pomagati. Nikdo ni upravičen reči: »Ali sem mar varuh svojega brata?«

Lastovke so že davno na gorkem. Toplo sonce imajo in mušic na izbiro. Naši brezdomci pa sredi zime vsega pogrešajo, razen mraza. Gospodarji, ki jim dovoljujejo, da smejo prenočevati na senu, po kolibah in podih, izvršujejo plemenito delo krščanske gostoljubnosti. Toda človeška družba je dolžna dati več, dati predvsem dela. — Koliko jih je, ki si ga žele, raje kot bi nadlegovali ljudi in bili odvisni od miloščine. Služiti si hočejo kruh, ne pa ga prosjačiti, ko vidijo, kako se miloščina dostikrat deli z osornostjo in z mrzlo nevšečnostjo.

NAŠE SLIKE

Sliko svete Frančiške Rimske, ki je nje posnetek na ovitku, nam je blagohotno prepustilo č. predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani. Za prijazno uslugo se uredništvo toplo zahvaljuje. Sv. Frančiška Rimska je bila hči bogate in plemenite rimske rodbine, r. 1384. V tistem času je bilo v Rimu žalostno. Nekaj let poprej so bili papeži v Avignonu, na južnem Francoskem, namesto v Rimu; zaradi tega je Rim propadel. Sledil je še zahodni razkol. Še celo rimske cerkve so se rušile. Beda je zagospodarila; kuža, lakota, vojska in še druge šibe so prišle nad Rim.

Frančiška je kakor angel miru in ljubezni hodila po opustošenih ulicah ter delila pomoč in tolažbo na vse strani. Še mladostna je po volji svojega očeta stopila v zakon s plemenitim mladeničem Lavrencijem Ponziani. Posvetiti se je hotela redovnemu življenju, a v volji očeta je videla voljo božjo. Kot mlada gospa se je z vso gorečnostjo posvetila delom pobožnosti in krščanskega usmiljenja. Bila je nad vse skrbna gospodinja in otrokom svojim najboljša mati, blaga mati pa tudi rimskim sirotam, in več ko 40 let usmiljena strežnica bolnikov po rimskih bolnišnicah. Njena palača je bila javno gostišče ubožcev. Še bolj pri srcu kot siromaki so ji bili ubogi grešniki. Koliko pohujšanja je odpravila in sovraštev poravnala!

Sama se je nosila preprosto, ženski lišp je prezirala.

V bridkih poskušnjah je bila potrpežljiva kakor Job. Veliko je pretrpela, ko je ob napadu na Rim neapoljski vladar Ladislav puštošil njena posestva, požigal pristave, odvajal črede živine. Po moževi smrti se je popolnoma posvetila Bogu in stopila v samostan. Štiri leta je živela v redovnih zaobljubah in stregla siro-

makom po rimskih ulicah in bolnišnicah. V zadnjih letih jo je Bog poplašal z vidno navzočnostjo angela varuha. Umrta je l. 1440. Papež Pavel V. jo je (1608) prištel med svetnice. Pokopana je v cerkvi Santa Maria Nuova, ki je nato po njej dobila svoje ime.

Gregorijanska maša. A. Dürer. Slika predstavlja, kako se je papežu sv. Gregoriju Vel. med mašo prikazal Kristus kot mož bolečin. Na oltarju je tudi mučilno orodje z lestvo vred. Takega Kristusa so v srednjem veku tudi pri nas častili, kar pričajo naše gotske slike, med katerimi prednjači gregorijanski Kristus v Crngrobu.

Marijino Oznanjenje v Crngrobu. Fot. Šelhaus. Nahaja se v velikem oltarju, ki je odlično delo ljubljanskega kiparja Jurija Shorn iz l. 1652.

RAZNO

Duhovne vaje za dekleta bodo v postnem času od 24. do 28. marca in od 4. do 8. aprila; **za žene** pa od 17. do 21. marca. Najlepša priprava na praznik Vstajenja je pač v tem, da v dobrih duhovnih vajah očistite svoje duše ter se spet vse navdušite za krepostno življenje. Lepo povabljeni! Priglasite se kar po dopisnici na naslov: **Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.**

Živimo s Cerkvijo! Zopet smo pričeli postni čas in s tem pripravo na največji praznik: Veliko noč. Prav je, da že mnogo katoliških prosvetnih društev vrši lepo apostolsko nalogo, da podpira Cerkev tudi s svojimi verskimi igrami pri delu za obnovo verskega življenja v postu. Naj se v letošnjem postnem času postavijo prav vsa katoliška društva res na katoliško stališče. Zato naj v postnem času ne uprizore nobene igre, ki ne bi bila v skladu s svetostjo časa, ampak samo take, ki bodo dvigale igralce in gledalce k Bogu.

Pisarna Marijinih družb, Ljubljana, Strelška ulica št. 12, priporoča:

1. Za dekliške Mar. družbe — igri »Marija iz Magdale« in »Izvoljena devica«. Prva je zelo primerna za resni postni čas, ker opisuje v lepi obliki življenje in spreobrnjenje Marije Magdalene; druga za Marijine praznike, ker slika mladostno življenje božje Matere v templju sredi drugih deklic-gojenk. En izvod »Marije iz Magdale« stane 6 Din, uprizoriti pa jo smejo družbe, ki kupijo vsaj pet izvodov; en izvod »Izvoljene device« 5 Din.

2. Za Marijine vrtce (za deklice) igrici »Pod vplivom presv. Evharistije« (po Din 2.50) in »Otroci Mar. vrtca« (po 2 Din). Za dečke pa: »Mašna streznika iz Santarema« (po 5 Din). Uprizoriti jih smejo vrtci, ki vzamejo vsaj po pet izvodov.

3. Barvaste podobice Marije Pomagaj z Brezij, ki imajo lepo molitev na zadnji strani. Dobe se po znižani ceni: sto komadov 20 Din (prej 25 Din), en komad 20 par (prej 30). Podobice Malega Gvidona: cena sto komadom 30 Din (prej 40), en komad 30 par (prej 50).

DOBRE KNJIGE

Moja pot je varna. Izdal Karmel na Selu. Broširana 10 Din, vezana 18 Din.

O knjižici, ki pojasnjuje malo pot sv. Terezije Deteta Jezusa, piše prevz. g. nadškof dr. Jeglič:

»Srečna je misel, da tako lepe knjižice izdajate. Ono: »Moja pot je varna« sem dvakrat prečital. Nauki niso ravno novi, pač pa bolj poudarjeni in v ospredje postavljeni, kakor je bilo dosedaj. In to je ravno za naše čase prav.«

Knjigo toplo priporočamo, posebno vsem trpečim in malodušnim. Dobi se tudi v vseh knjižarnah.

Pravkar je izšla prva knjižica krasnih Considejevih del, »Veselite se!« — Sledile ji bodo v kratkih razdobjih še tri druge. Pisatelj podaja izbrane misli in navodila duhovnega življenja in bodri dušo, naj zaupno in ljubeče hodi k Bogu, ki je naš dobri Oče. Čisto v duhu sv. Frančiška Saleškega in sv. Male Terezije. Kjer je Bog, tam je veselje, pravo, čisto, nadnaravno veselje. Knjižica bo vsem, ki resno stremijo po notranjem življenju, zelo dobrodošla. Drobn oblika je prikladna, da jo lahko vedno in povsod vzameš s seboj. Dobi se v Karmelu na Selu pri Ljubljani in v vseh knjižarnah.

V Zveličarjevi šoli. (Poglobitev notranjega življenja.) Izšel je II. del te knjižice. (Za uvod je namenjena knjižica »Mala skrivnost«, ključek do notranjega življenja. 3 Din.) Prvi del knjižice »V Zveličarjevi šoli« — je nekak uvodni tečaj za notr. življenje, (Vsak del te brošurice stane 5 Din, za sal. sotr. 4 Din. — Rakovnik.)

Dinarska knjižnica (salez. založbe — Rakovnik v Ljubljani) se je povečala s temile zvezčki: »Besede«, »Svete zgodbe«, »Rdeča šola«, »Duhovni koledarček«, »Papež in proletarci«. — Socialisti, komunisti, kapitalisti. — »Verski nauk« in »Dar sv. obhajila«. — »Sveti križev pot«. — »Zedinjenje«. (Razkol na vzhodu. Delo za zedinjenje. Dediščina sv. Cirila in Metoda.) — »Lurški odsevi« v Belgiji, »Čisti rod«. Cena sešitku 1 Din. Vseh sešitkov je doslej 27.

Pribilla Max S. J., **Fürchtet euch nicht.** Grundsätzliche Erwägungen zur kirchlichen Lage. 46 strani; stane 0.30 M. Izšla je pri Herderju. Brošurica z optimizmom presoja sedanjí položaj katoliške Cerkve, predvsem v Nemčiji. Hudo preskušanim katolicanom bo gotovo koristila ne le v Nemčiji, tudi drugod.

Koch Anton S. J., **Der neue Mensch und der alte Glaube.** Eine Kritik zu Rosenbergs, Mythos des 20. Jahrhunderts', Broš. 0.30 M. — Knjižica obsega le 48 strani, pa temeljito in jasno razloži, zakaj morajo katolicani odklanjati Rosenbergovo knjigo Mythos. Knjižica je pisana preprosto, tako da jo lahko vsak razume. Izšla je pri Herderju.

Marijanska založba »Fahne Mariens«, Wien IX./I. je izdala dve novosti:

1. **Mein Ideal.** Jesus, Mariens Sohn nach der Lehre des P. Chaminade von Dr. P. Emil Neubert S. R. — Obsega 136 strani in stane S 1.20. — Delce je prevedeno iz francoščine. V enem letu se jih je razprodalo 12.000. Slika nam Marijino

češčenje ter posebno poudarja apostolski značaj tega češčenja. Zelo primerno za dobo katoliške akcije.

2. **Klumpfenschule v. Otto Leisner S. J. für Anfänger zum Selbstunterricht.** Obsega 28 strani in stane 35 grošev. Praktična knjižica. Čemu služi, pove naslov.

ZAHVALE IN PROŠNJE

J. A. se priporoča Z. M. b., sv. Tereziji D. J. in dušam v vicah v dober namen, za zdravje in spreobrnjenje brata. Priporoča se tudi redovnim osebam v molitev. — † Škofu Frideriku Baraga se priporoča J. S. za srečno vzgojo svojih otrok in božji blagoslov.

Zakrajšek Marija (Janjevo — Južna Srbija) se zahvaljuje Brezmadežni za odvrnitev težke kostne bolezni. — S. Dionizija se zahvaljuje bl. Katarini Laboure za dobljeno zdravje na očeh. — J. F., Dob, se zahvaljuje Materi božji za več uslišanih prošenj. — Alojzija Mak v Zagrebu se zahvaljuje škofu Slomščeku za uslišano prošnjo. — V. J., dijak, se zahvaljuje Mar. Pomočnici za pomoč pri izpitu. — Najsrčnejša zahvala sv. Judu Tadeju za uslišano prošnjo v zelo težki in zamotani zadevi. Naj se temu priprošnjiku priporočajo tudi drugi, ki so v obupnih razmerah. K. R., Trst.

ODGOVORI

N. d., Sv. Jurij o. T.: Pošljite naslov. Samo osebne zadeve ne spadajo v tisk. Odgovor bo sledil pismeno.

Jože K.: Kdor hoče, lahko povsod polnjuje svoje verske dolžnosti. Če pride vmes kak nepremagljiv zadržek, ki opravičuje pred Bogom, je človek opravičen.

D. A., Ljubljana: Ali je vernik dolžan pri povzdigovanju delati kakšno vidno znamenje — križ ali trkati se na prsi?

Spremenjenje (povzdigovanje) je najsvetejši del svete maše, ko stopi nebeški Kralj sam s svojega prestola na oltar, da se daruje za nas. Daritev

Jezusova na križu, ki jo je pri zadnji večerji naprej opravil, se obnavlja pri vsaki maši. Verniki pa se z Jezusom vred darujemo nebeškemu Očetu. Kako se torej obnašamo pri tem delu svete daritve? Odgovorimo poprej še z novim vprašanjem: Zakaj mašnik Jezusa v presveti hostiji povzdigne? Ali zato, da se križamo pred Njim?

Novi Katekizem ima pri vprašanju 414 in na str. 153 («Kaj storimo pri povzdigovanju?») takole razlago: »Pri povzdigovanju mólimo Jezusa, na oltarju pričujočega. Ozremo se na sveto hostijo in tiho zdihnemo: »Moj Gospod in moj Bog!« (7 let in 7 kvadragen odpustka. — Pij X., 18. V. 1907.) — Nato se globoko sklonimo. Lahko mólimo: »Molim te, presveto Rešnje Telo Jezusovo, zame darovano na križu. Jezus, vérujem v te; Jezus, upam v te; Jezus, ljubim te nad vse. Bodi milostljiv meni ubogemu grešniku. Amen.«

Pri povzdigovanju presvete Krvi se ozremo na kelih, nato se globoko sklonimo. Lahko mólimo:

»Molim te, presveta Rešnja Kri Jezusova, zame prelita na križu. Jezus, tebi živim; Jezus, tebi umrjem; Jezus, tvoj sem živ in mrtev. Amen. Očisti me, Gospod, s svojo krvjo in usmili se vernih duš v vicah. Amen.«

Po povzdigovanju se spominjamo Jezusovega trpljenja, vstajenja in vnebohoda ter božjemu veličastvu darujemo prečisti dar, samega Jezusa.«

O pokrižanju pri tem delu svete maše ni torej nič govora. Med mašo se pokrižamo samo pri evangeliju in pri zadnjem blagoslovu. To pa storimo dostojno, lepo, pravilno! — Kaže pa, da položimo desnico na prsi (ne da bi se večkrat trkali) med povzdigovanjem pri vzkliku »Bodi milostljiv meni ubogemu grešniku!«, prav tako, ko vzdihnemo »Očisti me, Gospod, s svojo krvjo...« S tem obredom namreč spričujemo ponižanje in kesanje.

Darovi: Kos Marija, Cerknica, v dober namen 10 Din.

Odpustki za mesec marec 1936

1. **Nedelja, prva v mesecu.** Članom rožnovenske br. trije p. o.: a) če v bratovski cerkvi molijo po namenu sv. očeta; b) če so pri mesečni procesiji; c) če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim Sv. R. Telesom. — P. o.: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) članom br. presv. Srca Jezusovega.

4. **Sreda, prva v mesecu.** P. o. vsem, ki opravijo kake nabožne vaje na čast sv. Jožefu, prejmejo sv. obhajilo in molijo po namenu sv. očeta.

5. **Četrtek, prvi v mesecu. Sv. Janez Jožef.** P. o.: a) članom br. sv. Reš. Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v župnijski; b) istim kakor 9. dan.

6. **Petek, prvi v mesecu. Sv. Koleta.** P. o.: a) vsem, ki nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in prejmejo sv. zakramente; b) članom br. presv. Srca Jez.; c) članom br. sv. Reš. Telesa kakor včeraj; d) istim kakor 9. dan.

7. **Sobota, prva v mesecu.** P. o. vsem, ki prejmejo sv. zakramente, opravijo kake nabožne vaje na čast Brezmadežni, da nekoliko zadoste za njej storjena razžaljenja in molijo po namenu sv. očeta.

9. **Ponedeljek. Sv. Katarina Bol.** P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v župnijski cerkvi, kjer ni redovne.

12. **Četrtek. Sv. Gregorij.** P. o. članom br. presvete Srca J. v bratovski cerkvi.

19. **Četrtek. Sv. Jožef.** P. o.: a) članom br. sv.

R. T. kakor 5. dan; b) članom br. presv. Srca Jez. v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik mesto tega naložiti kak drugo dobro delo; c) deležnikom »Dejanja sv. detinstva«, če molijo za njega razširjenje; d) članom škapularske br. karmelske M. b. v bratovski ali župnijski cerkvi; e) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; f) članom br. preč. Srca Mar.; g) članom družbe krščanskih družin; h) članom br. sv. Družine; i) članom br. za duše v vicah; j) istim kakor 9. dan. — V. o.

22. **Nedelja. Sv. Benvenut.** P. o. istim kakor 9. dan.

25. **Sreda, Marijino oznanjenje.** P. o.: a) članom br. presv. R. T. kakor 5. dan; b) članom br. presv. Srca J. kakor 19. dan; c) članom br. naše Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; d) članom Mar. družbe; e) članom škapularske br. karmelske M. b. v bratovski ali župnijski cerkvi; f) članom br. preč. Srca Mar.; g) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; h) članom družbe kršč. družin; i) članom br. za duše v vicah; j) članom rožnovenske br.; k) članom br. Sv. Duha, danes ali v osmimi v bratovski ali župnijski cerkvi; l) istim kakor 9. dan. — V. o.

28. **Sobota. Sv. Janez Kapistran.** P. o. istim kakor 9. dan.

29. **Nedelja, zadnja v mesecu in tiha.** P. o.: a) vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo sv. rožni venec; b) članom br. Zalostne Matere b. s črnim škapulirjem.

20 Aspirin-tablet-20 dinarjev
potentakem stane

1 Aspirin-tableta samo 1 dinar

Varujte se patvorb
in pazite na Bayer-jev križ

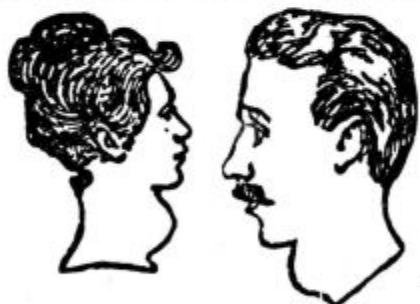

Prehladi
reuma
bolečine
gripa
ASPIRIN

Oglas je registr. pod št. 1802 od 11 XII 1932.

Sv. maša za mir. V Lurdu se opravi vsako soboto sv. maša za mir. V Parizu mašujejo v ta namen vsak petek v cerkvi presvetege Srca Jezusovega na Montmartru. V Rimu pa so določili cerkev sv. Joahima, središče spravnega češčenja presv. Rešnjega Telesa katoliških narodov, da bo tam vsak četrtek sv. maša za svetovni mir.

Golša, nabrekel vrat

je obolenje ščitne žleze, ki se mora pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč preprečuje, zaradi česar lahko nastopijo neprijetni, a čisto tudi nevarni pojavi.

Zdravniška znanost je dognala, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše izredno učinkovite. Stevilni bolniki so ugotovili z uporabo našega zelo preprostega

domačega zdravljenja s piljem

nagel, zadovoljiv, povsem neškodljiv vpliv na bolezen. Vsakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekel vrat, otečene žleze, naj zahteva našo knjižico, ki jo vsakomur

popolnoma brezplačno

pošljemo. Zadostuje dopisnica. Poštno zbiralno mesto.

Ernst Pasternack, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abt. P. 116

Za misijonsko misel — govori obširna razprava v listu »Naša zvezda« (št. 4—5), četudi naslov »Proti misijonski misli« hoče le opozoriti, kako se danes v krogih, ki jih moti »sovjetizem«, že čujejo udrihnice tudi proti misijonstvu svete Cerkve. Da bo v mladini več vneme za misijonsko stvar, več ljubezni do Cerkve in nje božjega Ustanovitelja, poskrbimo, da ji pride v roke »Vestnik Dejanja sv. Detinstva Jezusovega«. Poročilo je že od božiča naprej na razpolago v trgovini Ničman v Ljubljani. Vodstvo želi in prosi, da bi gg. poverjeniki čimprej prevzeli določeno število izvodov, ali pa zahtevali, da se jim določijo.

Zavaruj

sebe in svoje imetje

pri

naši

slovenski

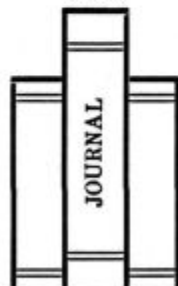
Vzajemni zavarovalnici

v Ljubljani

Zastopniki v vseh farah

V vsako hišo „Bogoljuba“!

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

ZAMAN BI BILA VSA NEGA *brez dobrega mila*

Kaj ne bi vse storili, da dobite in ohranite lepo polt! Pomislite, da je Vaša polt stalno v nevarnosti, ako uporabljate slabo milo, katero bi moglo preprečiti uspeh nege kože. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT — že deset let ljubljenec razvajenih žensk.
ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG — milo snežnobele barve — omamljivega vonja.

ELIDA 7 CVETIC — luksusno milo, ki si ga lahko privošči vsakdo. Posebno močnega vonja.
ELIDA KREMA MILO — popolnoma novo! Posebno blago za občutljivo kožo. Posrečena dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST